

— Mównica jest w sam raz.
 Rys. BRONISŁAW LIBERDA

▲ Konsul generalny RP w Ostrawie, Bernard Błaszczak, przy grobie klasztornej barda, Jana Kubiszewca. "GL" - MARTYNA RADŁOWSKA-OBRSZNIK

KSZTAŁCENIE I WYCHOWANIE NIEPEŁNOSPRAWNYCH
Bliskie spotkania

KARWINA/HAWIERZÓW (wsk) - Inicjatorami seminariów poświęconych kształceniu i wychowaniu młodzieży nie w pełni sprawnej pn. "Bliskie spotkania", które odbyły się we wtorek i w środę w Karwinie i Hawierzowie, byli przedstawiciele Prackich Organizacji ds. Niepełna Pomocy Osobom Niepełnosprawnym.

Celem spotkań było przekonanie nauczycieli i rodziców do tworzenia w każdej szkole tzw. klas integracyjnych, w których kształcą się dzieci i młodzież z niepełnosprawnymi.

"Ta forma kształcenia wymaga jednak zgody rodziców dzieci nie w pełni sprawnych i zdrowych. A przecież nikt nie potrafi wszystkiego. Każdy posiada jakieś zdolności, którym trzeba dać szansę zaistnieć. Taką szansą jest właśnie tworzenie szkół lub klas integracyjnych" - twierdzi inż. J. Pospiałowski z Olsomuchedego Stowarzyszenia "Razem".

Integracja budzi wiele wątpliwości zarówno wśród rodziców, którzy boją się po prostu, aby ich dzieci nie stała się krzywdę w dużym zbiorowisku rówieśników, jak i wśród samych pedagogów, w większości nie przygotowanych do takiej pracy. Nie ma zresztą polowych programów do kształcenia integracyjnego, trzeba więc opracowywać je według własnych koncepcji. Nauczyciele boją się także, że sobie nie poradzą, że obniży się poziom klasy, że stracą na tym dzieci zdrowe. Tymczasem do wyświadczenia krajów zachodnich, które przodują we wprowadzaniu

ni integracji - przeczą takim obawom. Takie klasy są mniej skomplikowane. Takie klasy są mniej skomplikowane. Takie klasy są mniej skomplikowane.

Rodzice dzieci niepełnosprawnych, uczestniczący w spotkaniu mogli porozmawiać i wymienić doświadczenia z psychologiem oraz nauczycielami szkół, do których uczęszczają dzieci upośledzone umysłowo i niepełnosprawnie fizycznie.

Specjalne klasy integracyjne dla uczniów nie w pełni sprawnych ich mają w powiecie karwinińskim Polska Szkoła Podstawowa w Karwinie-Nowym Mieście oraz w Cz. Cieszyźnie.

DELEGACJA KONSULATU GENERALNEGO RP ODWIEDZIŁA MIEJSCA PAMIĘCI
Chwile zadumy i wspomnień

Z okazji zbliżającej się Święta Zmarłych konsul generalny RP w Ostrawie, Bernard Błaszczak oraz konsul Piotr Szwarz, odwiedzili wczoraj niektóre żołnierskie cmentarze, by szczerze hołd pamięci zasłużonych dla tej ziemi Polaków.

W Gnojniku, przy grobie Jana Kubiszewca czekała na konsulów młodzież białej szkoły z polskim językiem nauczania, grono pedagogiczne oraz gość wyjątkowy - Andrzej Kubiszewski. W uroczystości uczczenia pamięci polskiego twórcy udział wzięli również Jerom Kalona, starsza Gnojnika.

Przy cmentarnej bramie w Jablonkowie przywitał polską delegację starsza miasta Leo Legarant oraz sekretarz UM Bogusław Kaleta. U stóp pomnika, na którym widnieje napis "Pamięć legionistów polskich bohaterów o niepodległość Ojczyzny - Rodacy" złożono dwie wianki kwiatów.

▲ Delegacja Konsulatu Generalnego RP pod pomnikiem legionistów polskich w Jablonkowie.

Inną wymowę miała słomna uroczystość na Kościelcu, gdzie przybył przywitał starsza gminy Cierlicko, Karol Ciešter. Tu także złożono kwiaty w hołdzie tragicznie zmarłym polskim żołnierzom, którzy umarli w Złoczynie z Młoczą. Delegacja złożyła również wianki pod pomnikiem tragedii żywockiej udając się następnie do miejsca pamięci zamordowanych w 1919 roku jeńców z XII Pułku Wadonowskiego w Stonawie. Tu po gminie oprowadził gości jej starsza Andrzej Feber.

Ostatnim miejscem pamięci narodowej, do którego zawitał konsulowie, był obłócznik cmentarz. Tam przedstawiciele rządu polskiego poświęcili się przed grobem rodu Michajłow, zaszczytów amatorów Za-

obłóczniko życia narodowego. Przy tej okazji na obłóczniku bez rozróżnienia o obywateli korony polskiej mniejszości narodowej. Śwoje poglądy na ten temat przedstawił przybyłym Juraj Legynda, starsza gminy, oraz Iwona Guńka z MK PZKO. (mro)

PRZĄKUJĄCZE ŚWIATA

- Wskazując jednego głosu Izba Poselska czeskiego parlamentu odrzuciła rządowy projekt ustawy o prywatnych firmach ochroniarstwach. (80)
- Przewoźnicy ochraniają obywateli od 1 stycznia 1997 r. nowym przepisem dotyczącym włączenia do RC używanych samochodów. (na mogą być starsze niż 1 rok) postawili wczoraj w Pradze członkowie Stowarzyszenia Drobnych Importerów i Sprzedawców Samochodów.
- Zdaniem lekarzy, prezydent Rossy Borys Jelcin podda się operacji serca najprawdopodobniej w przyszłym tygodniu.
- Wzorem uczyniła okazała się 63-letnia mieszkanka Pforzemu (Niemcy). W środę przyniosła na poczekaj elki z lasowłociami. warty 700 tys. marek, które poprzedniego dnia zgubił rozdzierający jubiler.

B. SUCHANEK CZŁONKIEM RADY MIEJSKIEJ
Za "Wspólnotę"

HAWIERZÓW (h) - Na nadzwyczajnym posiedzeniu przedstawicieli radni wybrali we wtorek dwóch członków Rady Miejskiej, którzy zapewnią wakaty zastępować rezygnacji i odwołania kilka miesięcy temu ze stanowisk dwóch radnych podjęzycznych o dopuszczeniu się machinacji finansowych.

Obu kandydatów - Ernę Svěrákovą i Bohdana Suchaneka - zaproponował socjaldemokrat, z tym, że kandydatem B. Suchaneka poparli oficjalnie także członkowie ODS.

E. Svěráková jest członkinią ČSSD. B. Suchanek (znany na Zapolu jako dyrektor Biura Zarządu Głównego PZKO) reprezentuje w Radzie Międzykrajowej Hawierzowa Ruch Polityczny "Coexistencia-Wspolnota".

Teatr Śląski w Ostrawie

W najbliższy wtorek, 5 listopada, przywiedzie do Ostrawy Teatr Śląski. Starostwa Wyspańskiego z Katowic. O godz. 19.00 wystawi w Teatrze A. Dvůrka sztukę Ferdynanda Raimunda "Chłop młodości". Tekst sztuki opracował Piotr Szász, który jest też reżyserem i autorem scenariusza. Scenografię i kostiumy zaprojektowała Burga Paier z Austrii.

Ferdynand Raimund, który żył w latach 1790-1836, uważany jest za jednego z twórców wiedeńskiej komedii ludowej. Wywarł znaczny wpływ na literaturę tamtego okresu - w Czechach na J. K. Tyla, w Polsce - Leona Schillera. (P. Z.)

POGODA

CZWARTEK i PIĄTEK - Zachmurzenie umiarkowane do dużego. Zachłodzenie opady deszczu w górach - śniegu. Temperatura w dzień 8-12 st., nocą 6-2 st. C. Wiatr południowo-zachodni o prędkości 4-8 m na sek.

W FRYSZTACKIM ZAMKU ZAGOŚCILI LEGENDY
Obrazy, rysunki, ilustracje

KARWINA (o) - W sali wystaw Muzeum Ziemi Cieszyńskiej w zamku w Karwinie-Frysztacie otwarto we wtorek nową wystawę - "Karwinińskie legendy w malarstwie, rysunkach i ilustracjach". Nieotypowy wernisaż, bo połączony z promocją długiego oczekiwanej książki Józefa Ondruška "Cudowny chleb", która ilustrowała dzieci i frysztackiego przedszkola i szkoły, zgromadził sporo osób.

W krótkim programie dzieci zaskorowały opowiedzieć "Ondruszku w Czarnym Lesie" i "O ulopku pod dworkiem mostem".

Na wystawie pokazane są obrazy - pion jednego z karwinińskich plenerów - poświęcone właśnie karwinińskim opowieściom ludowym, baśniom i legendom oraz cztery dziecięce ilustracje i rysunki do książki Józefa Ondruška. Organizator wystawy, czeskojęzykowiec muzeum, wypożyczył obrazy od Urzędu Miejskiego oraz od autorów -

uczestników pleneru, którzy w zdedykowanej większości korzystali z opracowania Józefa Ondruška "Godko śląskie".

Na pewno zwiedzających zaintryguje konfrontacja artystycznych wizerunków dzieci i dorosłych. Na wystawie obejrzać możemy obrazy oraz rysunki Edgara Barana, Renaty Filipowej, Jitki Głębokowej, Vladislava Oelzloka, Gręty Sartorisowej, Mirosława Sziemonowej, Romany Tiskowej, Waltra Tazka i Tadeusza Wratnego.

WYBORY SENACKIE '96
Bez Zdzisława Żwaka

Sąd Konstytucyjny odrzucił we wtorek jako nieuzasadnione odwołanie inż. Zdzisława Żwaka, kandydata na senatora z okręgu wyborczego nr 73, od decyzji Sądu Najwyższego.

W uzasadnieniu podano, że kandydatów na senatora zabrakło przydziału podpisów dołączonych do zgłoszenia rejestrowanego. "Cieszył się podziękować wszystkim tym, którzy okazali mi zaufanie i pomogli mi gromadzić podpisy" - powiedział "GL" Zdzisław Żwak.

"Gdy ludzie przekonali się, że ja jestem niezadowolony, że jak oni mówią po polsku, "nie naszymy", po słowacku i po czesku, przyzależnił poparcia. Cóż, zdarzyło się, że na politykę zapomniałem wpisać tzw. numer aktu urodzenia. Również nie wszystkie podpisy były czytelne, a do tego, by przysłać nazwisko brzmienie z polska, trzeba mieć przecież chęć". Na pytanie "Co dalej?" niedozwolił kandydat na senatora odpowiedzieć "Przećnie za dwa lata znowu mamy w okręgu wybory senackie". (mro)

Dzień Reformacji

Dzisiaj wierni Kościoła ewangelickiego mają swoje święto. Prawie pięć wieków temu Niemiec duchowny Marcin Luter zbuntował się przeciwko hierarchii kościelnej. Z czasem 31 października stał się Dniem Reformacji.

Tego dnia roku 1517 Luter przybił na drzwiach zamkowego kościoła w Wittenberdze swoje 95 tez. Chodziło o rzecz pozornie trywialną: krytykę handlu odpustami. Biskupi wykorzystywali go do osobnego bogacenia się, a papież tolerował proceder. W istocie Luter domagał się gruntownej odnowy skorpomowanej hierarchii.

Kopie protestu przelał arcybiskupowi Moguncji i rozprawił go o okolicy. Z czasem zakwestionował autorytet papieża i soborów, twierdząc, że najważniejsza jest Biblia, a zbawienie może zapewnici tylko wiara i łaska Boska. W takim ujęciu Kościół przestał być niezbędnym pośrednikiem między wierzącym a Bogiem. Luter odrzucił ceibat księży. Sam, wczajniey członk zakon augustińskich, ożenił się z księżniczką i miał z nią sześcioro dzieci.

Čiąg dalszy na str. 2

UROCZYSTOŚCI ODBĘDĄ SIĘ W RAMACH OBCHODÓW ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI

Poświęcenie kombatanckiego sztandaru

Już w 1988 roku, a później w roku 1988 kiludziesięciu byłych żołnierzy Wojska Polskiego próbowało, dla podtrzymania braterskiej więzi, powołać w Czechosłowacji organizację kombatancką. Udało się to jednak dopiero w roku 1991 kiedy to po intensywnych zabiegach kilku ofiarnych członków zarządu i opracowaniu statutu, ministerstwo Spraw Wewnętrznych w Pradze zarejestrowało Kółko Polaków Kombatanów w Republice Czeskiej.

Nowa organizacja zgłosiła akces do Rady Polaków, deklarując chęć aktywnego uczestniczenia wraz z innymi organizacjami polakami w

rozważaniu złożonych nieraz problemów polskiej mniejszości w RC.

Głównym celem organizacji było i jest podtrzymanie koleżeńskości między zróżnicowaną w różnych frontach II wojny światowej, obrona praw, interesów i godności byłych żołnierzy Wojska Polskiego, jak również dążenie do uczciwej oceny i wartościowania tych związanych z walką Polaków - ze szczególnym uwzględnieniem - mieszkańców ziem zaoliżanskiej.

Kółko Polaków Kombatanów w RC zgłosiło też akces do Urzędu ds. Kombatanów i Osób Represjon-

wanych w RP oraz podjęło współpracę z czeską organizacją kombatancką - Związkiem Bojowników o Wolność.

Dzisiaj, po upływie 5 lat, Kółko liczy przeszło 450 członków (licznie z kilkunastoma członkami najbliższych rodzin, wódw po kombatanach, dzieci). Członkowie mają własne legitymacje członkowskie, emblemat, spora liczba posiada tradycyjny mundur kombatancki - granatową marynarkę, szare spodnie, czarne buty, białą kosażkę, granatowy krawal i czarny beret z emblematem orzełka wojskowego. Większość organizacji komba-

tanckich ma własny sztandar. Piękna to tradycja wojskowa i kombatancka. Sztandary wywodzą się z dawnych znaków bojowych nocyzy. Utrata sztandaru była hanbą i często symbolizowała porażkę. W czasie II wojny światowej wielu Polaków ryzykowało życiem, przechowując sztandar wojskowy, robiąc wszystko, aby nie wpadł w ręce wroga.

Kilka lat temu również Kółko Polaków Kombatanów w RC ufundowało sobie z własnych środków finansowych (składki członkowskie, dary) skromny sztandar, wykonany

Čiąg dalszy na str. 2

**BIUROKRACJA,
DEMOKRACJA I INNE
"KRE(AC)JE"**

**Równi
i równiejsi**

Rozpoczyna się kampania przed wyborami do Senatu. Od dzisiaj przez czternaście dni różni kandydaci na senatorów będą przekonywać obywateli Republiki Czeskiej o swojej przydatności w drugiej izbie parlamentu.

"W praniu" okazało się, że sama ordynacja wyborcza niesie w sobie wiele niejasności jak dla laika prawa, jaki organowie nadzorujących całość wyborów, tj. Centralnej Komisji Wyborczej.

W rezultacie byliśmy niemyi świadkami "prostowania" przez Sąd Najwyższy a potem Konstytucyjny ankiety kandydatów, które zostały przez Centralną Komisję Wyborczą zakwestionowane. W dodatku organ ten odpowiedzi udzielone zgodnie z pytaniem zapisanym w ustawie, chociaż poczytał za niewystarczające.

Nie wiadomo czym kierowała się CKW - ustawą czy przepisami wykonawczymi. Jedno jest pewne - żądano odpowiedzi, jak przed sądzią śledczym w procesie postępowania dowodowego, np. "Jestem członkiem partii Y, nie należę do żadnego ruchu politycznego". W trakcie procedury opinia publiczna dowiedziała się także, że ani papirosi, ani dwoje osobisty nie potwierdziła obywatelstwa, a jedynym dokumentem powiadcującym ten fakt jest "zaświadczenie o obywatelstwie". A już się wydawało, że wraz z akcją rewolucyjną biurokracja typu "Kowalski - Jak masz na nazwisko?" umarła bezpowrotnie.

Wiele niespodzianek przyniosły ze sobą tzw. petycje, na których miało być 1000 głosów popierających z danego okręgu wyborczego. Biada temu, kto przedstawił ich tylko 1000 (zaskak starczy jedno niewyraźne napisane i... zostaje 999). Biada temu, kto nie wziął pokwitowania liczbą oddanych arkuszy... lub temu, kto z zawczasu nie sporządził kserokopii oddanych dokumentów. Po paru dniach mógł się nagie dowiedzieć, że oddanego kwestionariusza nie podział... Również do anegdot przedzie zdziwienie Sądu Konstytucyjnego, który ustami sędziego pochodzącego notabene z Ostrawy (sic!) stwierdził, że Ropica i Niebý nie należą do obwodu 73 (tj. m.in. Trzyńca) - wobec czego dane głosy poparcia na liście sporządzonej dla jednego z kandydatów należą wykreślić.

Całość proceduralnej ekwilibrysty zwyczajny sędzia Sądu Konstytucyjnego Pavel Holländer, który, jak podaje "Dnes" z dnia 23 października, powiedział: "Termin 30 dni przed wyborami, jak ustawa stanowi jako ostateczny termin rejestracji, nie odnosi się do Sądu Konstytucyjnego..." (mro)

Dzień Reformacji

Dokończenie ze str. 1

Nic dziwnego, że kardynałowie i następcą na tronie Piotrowym w żadnym razie nie chcieli wysłuchać upomnień krewnego Niemca, a na dżezje na porozumienie ostatecznie rozwał Sobór Trydencki (1545-1563). Luter nie chciał rozbić Kościoła, a jedynie go odnowić, ale wyszło inaczej, rozpadu nie dało się zatrzymać.

Gdy schizma stała się faktem, protestanci sięgnęli do korzeni i półtora wieku po "incydencie" z teziem, w roku 1687, oficjalnie ustanowili Dzień Reformacji. Przyjęto, iż 31. 10. 1517 r. narodził się Kościół ewangelicki.

Znawcy wskazują, że Luter, choć sam buntownik, był bardzo nieolerancyjny wobec tych, którzy się z nim nie zgadzali w sprawach religijnych. Zasadną jako otwarty antysemita.

Kościół ewangelicki jest konglomeratem kilkudziesięciu Kościołów wywodzących się z "protestu" wobec katolicyzmu. Ogółem literaturą wyróżnia w świecie 60 mln ludzi.

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnej serwisy Informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej lub z "Magazynu PAP".

Zbliża się Święto Zmarłych. Odwiedzamy cmentarze, gdzie odznaczymy nasz bliscy, pochylimy czoła nad ich mogiłami, w ciszy i w zdumieniu powracając myślami do lat, które przeminiły już bezpowrotnie.

Podobnie jak cmentarzyki mają w sobie wiele swobodnego uroku. Groby są pięknie zdobne. Czytając nazwiska na płytach mogił, czujemy się swojsko - na cmentarzyku w Gursku na przykład, obok drewnianego kościoła, przeważają takie nazwiska, jak Bednarzowie, Krenzeliokowie, Polokowie, Miszarzowie... Na cmentarzu w Koszarzyskach z kolei najwięcej jest nazwisk Szmalców, Giedziardów, Hryszków czy Heczaków. Najwspanialszą mogiłę mają tu ojciec i syn Zucznowie... Prosty biały krzyż z roku 1848 świadczy zaś o tym, iż w czasie Wiosny Ludów także w tych zakątkach ginęli ludzie.

Oby tylko pogoda w pierwsze historyczne dni dopisała... Tekst i foto: STANISŁAW GÓRECKI

SERVIS POLONIJNY

Polonia w USA za Clintonem...

Czołowe organizacje Polonii amerykańskiej składają się ku poparcu prezydenta Clintona w nadchodzących wyborach, chociaż wstrzymkowo i z wahaniem. Opinia za Clintonem wynika głównie z powszechnego przekonania, że ma on zwycięstwo w kieszeni i nieopowiadanie się po jego stronie byłoby błędem politycznym.

W kampanii wyborczej w 1992 roku przez Kongres Polonii Amerykańskiej, Edward Moskale, poparł ówczesnego prezydenta Busha przeciw ubiegającemu się o Biały Dom Clintonowi.

Redaktor chicagowskiego "Dziennika Zachodniego" Wojciech Białasiewicz podkreślił, że Polonia, przynajmniej w Chicago, jest podzielona przed wyborami, gdyż wielu Amerykanów polskiego pochodzenia wyróżnia konserwatywne wartości, które - jak uważają - lepiej reprezentuje kandydat Republikanów. Bob Dole "Zberamy już bity za poparcie Clintona" - powiedział red. Białasiewicz, dodając, że od Clintona odrzuca wielu amerykańskich Polaków jego niewiarogodność i podejrzliwość o korupcję.

Działacze KPA zaznaczają, że sama ta organizacja jest ponadpartijna i nie opowiada się z zasady za żadnym kandydatem.

Poprzedzić Clintona, choć warunkowo, zamierza także nowojorski "Nowy Dziennik". Gazeta ta zaznacza, że oczekuje od prezydenta dotrzymania obietnicy w sprawie przyjęcia Polski do NATO i blokowania uchwałanych przez Kongres ustaw antyimigracyjnych.

Oficjalne poparcie dla Clintona wyraziła ponadto niezależna organizacja Federation of Polish-Americans Political Action Committee - rozłamowa inicjatywa niektórych działaczy KPA. Wybory już 5 listopada.

◆ Cmentarze w Nydku (u góry) i Koszarzyskach.

◆ Z POLSKI

◆ Uposażenia i diety senatorów będą obniżane o 1/30 za każdy dzień nie usprawiedliwionej nieobecności na posiedzeniu Senatu lub jego komisji.

◆ Urząd Ochrony Państwa poinformował we wtorek, że złożył doniesienie o popełnieniu przestępstwa przez byłego prezydenta Lecha Wałęsę. UOP twierdzi, że L. Wałęsa ma tajne dokumenty UOP i MSW, które otrzymał w okresie, gdy był prezydentem. Poproszony o skomentowanie zarzutów, Wałęsa powiedział, że nie ma żadnych materiałów, na których byłaby adnotacja "tajne".

◆ Z dniem 1 listopada samochody poruszające się na drogach publicznych i placach muszą mieć włączone światła mijania.

Poświęcenie...

Dokończenie ze str. 1

według projektu prezesa Koła, architekta i artysty Bronisława Firli. Sztandar godzinie towarzyszył komendantom na uroczystościach w Warszawie, we Włocławku, w rocznicę bitwy pod Monte Cassino, na cmentarzach polskich w Loreto, Bolonii, w Holandii i na wielu innych uroczystościach patriotycznych.

ZA kilkanaście dni, 12 listopada, czeka komendantów i wszystkich przyjaceli ich Koła piękna i ważna uroczystość: Otóż w ramach obchodów Święta Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej odbędzie się w czasie ekumenicznego nabożeństwa w kościele rzymskokatolickim w Ale-

CZAS PRZEDKONGRESOWYCH SEJMKÓW

Trzy kategorie gmin, trzy klucze wyborcze

Przed paru dniami, dokładnie 29 bm., minął 19 miesiąc kadencji Rady Polaków w Republice Czeskiej, miesiąc wrześniowy, pod koniec września, na swoim 18. zebraniu Rada, kierując się czysto praktycznymi względami (m. in. ogrom imprez jubileuszowych w organizacjach społecznych), podjęła uchwałę o skróceniu dwuletniej kadencji, wyznaczając termin posiedzenia VI Zgromadzenia Ogólnego Kongresu Polaków na 22 lutego 1997 roku.

Przyspieszenie obrad Zgromadzenia Ogólnego pociągnęło za sobą konieczność przesunięcia na wcześniejszy termin również sejmików gminnych - powinny się one odbyć w okresie listopad 1996 - styczeń 1997.

"Zadaniem sejmiku" - czytamy w liście wystosowanym przez prezesa Rady Polaków, Wawrzyńca Fojtka do pełnomocników gminnych Kongresu Polaków - jest wyłonienie delegatów na Zgromadzenie Ogólne omówienie najważniejszych problemów Polaków w danej miejscowości, ocena działalności Rady Polaków w bieżącej kadencji, ale również aktywizacja i przygotowanie naszych gmin do wyborów komunalnych w 1998 roku."

Wyłoniona w trakcie wrześniowego zebrania komisja ds. ordynacji wyborczej i statutu opracowała na podstawie danych spisu ludności z 1991 r. o stanie liczebnym Polaków w poszczególnych miejscowościach Zaolzia oraz w Pradze, Brnie i Ostrawie klucze wyborcze delegatów. Według liczby zamieszkałych w gminie Polaków rozdzielono miejscowości do trzech kategorii: I - ponad 1100 Polaków, II - od 400 do 1100, III - do 400, wnioskując, by jeden delegat przypadł w gminie I kat na 300 mieszkańców narodowości polskiej, w II - na 200, w III - na 100. W sumie z sejmików powinno pochodzić 200 delegatów.

A oto proponowana liczba delegatów do poszczególnych miejscowości: Bocznowice - 2, Bogumín - 5, Brno - 2, Bukowice - 3, Bystrzyca - 5, Cierlicko - 4, Czeski Cieszyń - 17, Dąbrowa - 2, Dziecmorowice - 2, Gnojnik - 2, Gródek - 4, Hawiřzów - 12, Jablonków - 9, Karvina - 23, Koszarzyska - 2, Ligotka Kameralna - 3, Lutynia Dolna - 3, Lomna Dolna - 3, Lomna Górna - 2, Miličkov - 3, Mosty k. Jablonkova - 4, Nawle - 4, Nydek - 3, Olbrachovice - 4, Ortova - 4, Ostrava - 4, Pietwałd - 2, Posok - 4, Piotrowice (Marklowice) - 3, Praga - 5, Rychwałd - 2, Ržeka - 2, Stonawa - 3, Sucha Górna - 4, Smlowice - 2, Trzanowice - 2, Trzydecz - 2, Trzyńciec - 33, Wędrzyňa - 5.

Według naszych, redakcyjnych obliczeń w co najmniej 9 przypadkach, np. Trzyńca, Brna czy Rychwałd, liczba delegatów została zanżona o jednego. (wfb)

WYSTAWA RÓWNIŻ DLA "DUŻYCH" DZIECI Świat modeli kolejowych

CZ. CIESZYŃ (kor) - Sala wystaw Muzeum Ziemi Cieszyńskiej przy ul. Główniej w Czeskim Cieszynie od ponad dwóch tygodni pęka odzwrotnie w zwiedzających.

Przychodzą dzieci z przedszkół i szkół, ale również ci, którzy nawet w wieku -dziesiąt lat zachowali w sobie jeszcze coś z dziecka i nie wstydzą się przyznać do swojego hobby. A jest to hobby szlachetne - chodzi o zbieranie modeli kolejowych, tworzenie w swoim "Mileń tam" miniaturowych dworców, tras kolejowych z pociągami wyjeżdżającymi na wszystkie strony niewielkiego świata.

"Świat modeli kolejowych", bo

taką nazwę nosi aktualna wystawa przygotowana przez łemnie Klub Modelarzy Kolejowych "Morawa" przy współpracy z firmą RK Model z Brna i Muzeum Ziemi Cieszyńskiej, przyciąga sporo zainteresowanych. Przychodzą mieszkańcy Cz. Cieszyňa i całego kraju ze Zaolzia, ludzie z Polski, jak powiedział nam przewodniczący Klubu "Morawa" Ivan Hamerský, od wernisażu, który odbył się 11 października, zewsząd wystawę już ponad 1700 osób, a liczba ta ciągle rośnie.

Nic też dziwnego, na wystawie można obejrzeć koleją, wagony, tramwaje, parowozy i lokomotywy elektryczne (wszystko oczywiście zmniejszone o odpowiednią skalę) z całego prawie świata. Ekspozycja pochodzi ze zbiorów osób prywatnych, a można kolejkę nie tylko podziwiać, ale i zakupić, jest bowiem na miejscu mini-sklepek firmy RK Model. Czyli - raj dla dzieci "dużych" i małych. A ceny? - wysokie, ale czego się nie robi z miłości do modeli kolejowych, zwłaszcza że nie ma w tej chwili za dużo sklepów dla hobbyistów z prawdziwego zdarzenia (dla Moraw i Śląska właściwie tylko dwa - w Brnie i Ostrawie).

Co tu dodać? Wystawa pełna do 8 grudnia br., a zwiedzając ją można codziennie oprócz niedziel i wakacji - od wtorku do piątku w godz. 9-17, w soboty 9-13, w niedziele natomiast od 13 do 17.

jach w Czeskim Cieszynie uroczystości poświęcenia kombatanckiego, staro-nowego i znacznego upekowanego sztandaru. Uroczystości patronować będzie Konsulat Generalny RP w Ostrawie, spodziewany jest też udział gości z kraju i zagranicy.

Członkowie Koła Polskich Komendantów w RC ufają, że w tej niecodzienniej uroczystości, jak również w uroczystościach złożenia kwiatów pod tablicą Józefa Piłsudskiego w Jablonkowie i pod pomnikiem ofiar II wojny światowej na Konteszyńcu w Cz. Cieszynie, udział weźmie nie tylko brat kombatancki z rodzinami, ale także szerokie grono sympatyków tej organizacji. WŁADYSŁAW MARTYNEK

◆◆◆ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ◆◆◆ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ◆◆◆

Polski węgiel za pożydowskie złoto?

W Portugalii pojawiły się nowe wskazówki, potwierdzające tezę o tym, że nazbó zdepnowali w tamtejszych bankach znaczną część złota, zrabowanego ofiarom Holocaustu. Jak pisze dziennik "Publico", w okresie od 1931 do 1942 r., w wymiaku transferu "nazistowskiego złota", rezerwy tego kruszcu w Portugalii wzrosły ponad czterokrotnie. Ich wartość zwiększyła się o 6,3 mln dolarów do 30 mln. Według gazety "Diario de Noticias", odpowiada to dziesięciemu 495 mln dolarów.

Bank Portugalii podał, że jeszcze przechowuje jedną lub dwie sztabki złota ze swastyką - jako eksponaty muzealne, zaś resztę sprzedano portugalskim jubilerom.

Portugalia starała się wykorzystać złoto do zakupu węgla w Polsce w czasie katastrofalnej zimy 1946 r. To, czy kontrakt pomimo protestów USA, W. Brytani i Francji został zawarty i z-

zrealizowany, usiłuje wytypić Światowy Kongres Języków.

Początek końca dyskryminacji

Znany członek brytyjskiej Izby Lordów - Jeffrey Archer - zaproponował zmianę zasad następnstwa na tronie, dotyczących od XI wieku pierwszeństwa synom przed córkami w rodzinie królewskiej. Obecna monarchini, Elżbieta II, objęła tron, ponieważ jej ojciec, Jerzy VI, nie miał synów.

Wniosekodawca proponuje ustawę o progeniturze, która wg niego modernizowałaby monarchię, eliminując dyskryminację płciową. Powiedział agencji United Press International, że królowa uznała jego pomysły za "pierwszorzędny".

Wśród 40 monarchów brytyjskich od XI wieku było tylko sześć królowych: Mana I i Elżbieta II z dynastii Tudorów, Mana II, córka Jakuba II z dynastii Stuartów, powołana na tron wraz z mężem Wilhelmem III Orań-

skim, Anna Stuart, Wiktonia z dynastii hanowerskiej i Elżbieta II z dynastii wandsorskiej (Sachsen-Coburg-Gotha).

Szpiegiem z miłości... do pieniędzy

Podliczer marynarki wojennej USA Kurt Lessenhiem, były wykładowca szkoły marynarki wojennej w Orlando (Floryda) i były członek załogi nuklearnych okrętów podwodnych, skazany został na 27 lat więzienia za próbę sprzedaży tajemnic wojskowych ambasadzie rosyjskiej w USA.

Kontakt z Rosjanami został jednak przechwycony przez FBI, którego agent, przedstawiając się jako rosyjski dyplomata, zgodził się zapłacić 11 tys. dolarów za dwie paczki materiałów.

Podczas procesu Lessenhiem utrzymywał, że uczynił to z miłości do żony, próbując nakłonić ją do pozostania przy nim, poprzez spłacenie jej długów. Właśnie w tym celu potrzebował pieniędzy. Psychiatria marynarki wojennej określił Lessenhiema jako "za-

łężnego od kobiet" i mającego obsesję na punkcie kontaktów z nim.

Jednakże, zdaniem prokuratora Lessenhiem szpiegował dla pieniędzy, a nie z miłości. Zwolnienie warunkowe przysługuje mu dopiero po 9 latach.

Przeżyło śmierć matki

Lekarzom z jednego z nowojorskich szpitali udało się ocalić życie małego narodzonego jeszcze dziecka, którego matka poniosła śmierć uderzenia przez samochód w nowojorskiej dzielnicy Brooklyn. Dziecko, które znajdowało się w zwłokach matki przez ok. pół godziny bez dopływu tlenu, uratowano przy pomocy cesarskiego cięcia.

Według dr. Francisca Mimouta z Maimonides Medical Center, dopiero po kilku dniach będzie można ustalić, czy dziecko (chłopiec) nie doznało poważnego uszkodzenia mózgu. Noworodek w chwili narodzin był w stanie krytycznym. Matka, 36-letnia Carol Cruz, była na początku dziewiątego miesiąca ciąży.

HRUBA WODA - MIEJSCA WYBIEGAJĄCE NA PRZECIW PRZYSZŁOŚCI

Instytut Hippokrates

Pod Olomuńcem, w pobliżu miejsca odwiedzanego przez pielgrzymów - Kopeczka k. Olomuńca, w miejscowości Hluboczkę znajduje się Instytut Hippokrates - pierwsza i jedyna w Republice Czeskiej klinika psychosomatyczna, specjalizująca się w leczeniu chorób cywilizacyjnych.

Część miejscowości, gdzie postanowiono wybudować klinikę, nosi nazwę Hrubá Woda. Piękna, leśna przyroda, leczniczy mikroklimat, długowieczność mieszkańców tego regionu, pobliskie źródło wody leczniczej, zawierającej m. in. selen - pierwiastek przyczyniający się do osiągnięcia wysokiego wieku - były jednymi z atutów, dla których zdecydowano się na to właśnie miejsce. Na lokalizację wpłynęła także bliskość olomuńskiego ośrodka akademickiego, gdzie współpracować można było z wieloma lekarzami specjalistami.

W tym nie szanowanym dotąd środowisku, w miejscu o wyjątkowych walorach duchowych, bo przy wyborze pomysłodawca kierował się także intuicją. MUDr Antonín Hrabal, dziś ordynator prywatnego zakładu leczniczego pn. Instytut Hippokrates, rozpoczął w roku 1992 budowę Instytutu wybudowanego na "zielonej łące", choć budynek sprawia wrażenie, że jest starannie odrestaurowany i unowocześnionym gmachem zdrowym z czasów dawniejszych. Dla pacjentów otworzył swoje podwoje w styczniu roku ubiegłego. Odtąd znalazło tu nadzieję i możliwość powrotu do zdrowia wielu pacjentów. Psychosomatyka - zajmująca się zagadnieniami powstawania i leczenia chorób związanych z przeżyciami psychicznymi i cechami osobowości - jest na razie u nas dziedziną medycyny niezbyt preferowaną. Na szczęście coraz częściej dociera do nas świadomość, że człowiek stanowi niepodzielna całość, w której współdziałają jego ciało i psychika.

"Skłaniam się przed tobą, światło, zmyj moje winy. Pomeł moje ciało swoim żółtym bogostawieństwem. Skłaniam się przed tobą, wierzchu, rozwiń moje przewrótne. Pogładź moje ciało swoim żółtym bogostawieństwem. Skłaniam się przed tobą, ziemi, nasyć również mnie. Napętl także mój dom swoim żółtym bogostawieństwem". Taką pełną nadziei inwokacją do swańta i dwu żywiołów - powietrza i ziemi - przeczytać można na tabliczce umieszczonej na ścianie korytarza kliniki. I rzeczywiście pacjent traktowany jest jako niepodzielna całość. Dzięki zaś osobowości inkiatora, MUDr Hrabala, medycyna spięta się tu z filozofią - terapia jest kompleksowa - uzyskuje jakże bardzo zaniebawiany dotąd aspekt duchowy.

Szef Instytutu, doktor Hrabal, jest Morawianinem z urodzenia. Ukończył studia medyczne na Uniwersytecie Karola w Pradze, a później pogłębiał swoją wiedzę za granicą - w Szwajcarii, Szwecji, a przede wszystkim w Stanach Zjednoczonych. Tam między innymi czerpał fachowe wzory dla swojego Instytutu z dziedziny psychosomatyki, uzyskując poparcie i współpracę tamtejszych fachowców. Stamtąd

sprowadził też większość najbardziej nowoczesnej w naszym kraju aparatury. Także dzięki amerykańskiemu sponsorowi za leczenie w klinice płaci się o połowę mniej niż wynosiłyby rzeczywiste koszty zabiegów terapeutycznych.

"Bardzo ważną rolę spełnia środowisko, jakim otoczony jest pacjent, przyroda i piękno przedmiotów. Stojące tu antyczne rzeźby stanowią odwołanie się do archetypów, powodując, że człowiek się otwiera. Niczego nie umieszczono przypadkowo, bo wszystko stanowi część terapii" - mówi dr Hrabal. Elementy terapii spać można na każdym kroku - w otaczającym budynek parku, w kancelarii ordynatora, ba, nawet basen z wodą leczniczą wybudowano w stylu rzymskiej łaźni.

W Instytucie zastosowano najnowocześniejsze wyposażenie techniczne umiejętnie połączone z osiągnięciami medycyny klasycznej, psychosomatycznej oraz naturalnej. Pacjentom polewają się przez cały tydzień, także w czasie weekendów, piecu lekarzy i zespół pielęgniarek oraz dojeżdżający z Olomuńca i innych ośrodków specjalistów. Niedawno ukończył pracę w klinice dwu chińskich lekarzy z uniwersytetu w Pekinie, którzy w ramach medycyny komplementarnej stosowali własne metody terapeutyczne: akupunkturę, masaż, tai-ctsi, ziołolecznictwo, magnetoterapię i in. Ich miejsce zajęły kolejną dwójką chińskich specjalistów.

Proces leczenia jest ściśle indywidualny, a przy tym kompleksowy. Diagnostyka i terapia zapewniają człowiekowi krajowy i zagraniczny fachowcy z dziedziny psychiatrii i psychologii, neurologii, medycyny chorób wewnętrznych, pediatrii, seksuologii, immunologii klinicznej, alergologii, homeopatii, psychologii transcendentnej, rehabilitacji balneologicznej, jogi, akupunktury, chińskiej medycyny naturalnej i innych dziedzin. Diagnostyka przeprowadzana jest przy pomocy nowoczesnej aparatury i technik diagnostycznych w najlepszych laboratoriach - hematologicznym, biochemicznym, immunologicznym i in. Głównym programem terapeutycznym są najnowsze zdobycze medycyny psychosomatycznej i psychoneuroimmunologii.

"Przychodzą do nas pacjenci, dla których po latach bezskutecznego leczenia jest naszą ostatnią i jedyną nadzieją ratunku" - mówi dr Hrabal. Nie ma dla nas przypadków beznadziejnie lub chorób niewleczalnych".

Dwunazw kliniki jest założenie, że jakiegokolwiek chorobę można leczyć i przy dobrej współpracy z lekarzem korzystnie wpływać na stan zdrowia pacjenta lub całemu go wyleczyć. Choroba lub przedchwała śmierć spowodowana chorobą cywilizacyjną nie jest nieodwracalnym losem, lecz wynikiem zaniedbania. Ludzie

przewidujący zawiązują się więc w klinice w celach zapobiegawczych, uświadamiając sobie, że najcenniejszą wartością jest zdrowie. Chcieli by po latach pracy przeżywać długą i nienaruszoną przez choroby jesień życia. Leczenie w Instytucie wpływa na jakość i długość ich życia. Bez przesady obowiązuje tu równanie: jeden dzień terapii = dodatkowy rok życia.

Klinika specjalizuje się przede wszystkim w zapobieganiu i leczeniu chorób funkcyjnych, chronicznych i psychosomatycznych oraz tzw. chorób cywilizacyjnych. Specjaliści z Hrubej Wody starają się prowadzić terapię w możliwie najwyższym stopniu metodami nieinwazyjnymi, eliminując skutki uboczne. Polega to m. in. na maksymalnym obniżeniu środków farmakologicznych. Leczone mogą być tutaj schorzenia autoimmunologiczne i zaburzenia immunologiczne, choroby reumatologiczne, choroby tarczycy, cukrzyca, nadwaga, chroniczne choroby reumatologiczne, zaburzenia potencji, syndrom klimakteryjny, stany po urazach mózgu, syndrom chronicznego zmęczenia, zaburzenia snu, stany wyczerpania i przepracowania i in.

logiczne i sercowo-naczyniowe, układu oddechowego, schorzenia alergiczne, organów trawiennych i wymiany materii, neurologiczne, psychiczne, ginekologiczne, problemy seksualne, chronicznie bolesne stany, choroby układu nerwowego w tymże mózgu (np. choroba Alzheimera, stwardnienie rozsiane).

Klinika dysponuje 62 łózkami w pokojach dwuosobowych, jest także jeden apartament. Poziom zakładu wysoko przekracza standard. Pełne koszty dziennej terapii to ok. 5000 koron, z czego połowę pokrywa amerykański sponsor. Jak na razie tylko małą część pozostałych wydatków refundują ubezpieczalnie, w dodatku nie wszystkie podpisały umowy z kliniką. Rzadko kto zdaje sobie sprawę, że dzienne koszty leczenia w standardowym zakładzie leczniczym wynoszą 1500 koron - te jednak w pełni pokrywa ubezpieczalnie. Gdyby udało się przekonać zakłady ubezpieczeń zdrowotnych, by dopłaciły, jak gdzie indziej, owoich 1500 koron, wtedy pobyt i leczenie loszeń pacjenta obciążałoby znacznie niższymi wydatkami. Miejmy nadzieję, że tak będzie w przyszłości. Jak na razie idę udostępnić leczniczy mój zamożnym potrzebującym zajęta są fundacja, powstała w tym miesiącu w Czeskim

▲ Instytut Hippokrates w Hrubej Wodzie wybudowany od podstaw na "zielonej łące" w MUDr Antonín Hrabal (z prawej) przyjmuje gości w swoim biurze. Fot. KAROL BUBA

stwardnienie rozsiane, bóle głowy i kręgosłupa, choroby tarczycy, cukrzyca, nadwaga, chroniczne choroby reumatologiczne, zaburzenia potencji, syndrom klimakteryjny, stany po urazach mózgu, syndrom chronicznego zmęczenia, zaburzenia snu, stany wyczerpania i przepracowania i in.

By nie być gołosłowną, przytoczę przypadek wyleczeń pacjentów, z którymi rozmawiałam. Miał Daniel Buba, mieszkaniec Cz. Cieszyńska, chorował od drugiego roku życia, kiedy po raz pierwszy pojawiły się wysoki gorączki. Po długotrwałym, bezskutecznym leczeniu (dziś chłopak ma 10 lat) u wielu czołowych specjalistów udało się postawić diagnozę: układowa choroba tkanki włóknistej (czes. systemová kolagenóza, do której zaliczyć można grupę schorzeń reumatoidalnych). Wiosną ub. roku jego ojciec dowiedział się o istnieniu zakładu w Hrubej Wodzie. Po konsultacji z ordynatorem, już drugiego dnia Danek był pacjentem Instytutu, chociaż zasadniczo specjalizuje się on w leczeniu osób dorosłych. Poprawa stanu zdrowia dziecka była błyskawiczna, leczenie oczyszczenia trwało kilka miesięcy.

Kolejnym pacjentem, którego spotkanie w klinice, jest p. František Kapsa, artysta malarz, który trafił tutaj w roku ubiegłym, przyczyną choroby i klinice w gazecie. Diagnozę: stwardnienie rozsiane. W klinice przebywa po raz czwarty, zwykle spędza tu około miesiąca. Jego choroba towarzyszy około 20 różnych problemów wewnętrznych, a lata równowagi, że widzenie, zawroty głowy. Dziś porusza się z o wiele mniejszym wysiłkiem, największą ulgę przynosi mu metoda wykorzystująca aparat DBS i kropiówkę. Wdźcipny pacjent ofiarował klinice kilka swoich obrazów, największą pejzaż, lecz także portret założyciela, dr. Hrabala w uniwersyteckiej todzie. Zdaniem artysty z południowej Moraw ważny jest także fakt, że pacjenci mają okazję żyć się z sobą i wzajemnie sobie pomagać, spędzając razem wieczory na interesujących wykładach, grając i śpiewając.

Z inicjatywą p. Karola Buby, przedsiabiorcy z Cz. Cieszyńska, ojca pacjenta kliniki - małego Daniela - przed trzema tygodniami założono Fundację HIPPOKRATES z siedzibą w Czeskim Cieszyńsku. W miejsce tym mieszka kilka osób, które odzyskały w Instytucie zdrowie i radość życia. Pan Karol jest prezesem Fundacji, a jej celem jest gromadzenie środków dla osób, które chętnie poddały się leczeniu w Instytucie, lecz nie mogą sobie na to pozwolić. Nakładem Fundacji wydano już foldy i ulotki informujące o działalności kliniki, które dotarły także do przyszłych pacjentów w Polsce. Kontakt: Nadace Hippokrates, 737 01 Czeski Těšín, Jablunkovska 29. tel. fax 069/637 11 97; konto Fundacji: Komerční banka Český Těšín - 195 772 780 257/0100.

Myszę o tym, co powiedział mi założyciel kliniki, MUDr Hrabal, lekarz-myśliciel. Nawasem mówiąc - rzadko spotkać można tak w pełni poświęcającego się sprawie człowieka, w najlepszym tego słowa znaczeniu - zapracowanego, który emanowałby takim spokojem wewnętrzny, ciepłem i dorząłką mądrością. Otóż powiedział on, że są takie miejsca na ziemi, które wybiegają daleko w przyszłość. Jednym z nich jest Instytut Hippokrates w Hrubej Wodzie. Jego znaczenie w pełni docenią prawdopodobnie dopiero przyszłe generacje.

PRZYSTAWKA CZWARTKOWA

Przed północnym złożono na Cieszyńskim cmentarzu ciało zmarłego Żyrardowianina, Pawła Hukli-Laskowskiego (25 VI 1881 - 29 X 1946). Kiedy dwu pisarzy dziennikarzy uzasadniał swój wybór cieszyński bliżej ojczyzny duchowej, użył przykładu biblijnego: "Oto jest Śląsk mój, ziemia pełna dzwiny tajemnic... Kocham ten kraj i jego ludzi za to, że w nich żyje coś, co domaga się wyrazu. Tutaj przemiana materii ducha jest o Heł żywa... Jest to jedno z tych miejsc Przemienienia, gdzie uczeń mówi do mistrza: "Panie, tu jest dobre być. To mówię i ja. Tu jest dobre być i dlatego, gdyby mnie ktoś zażył, który kraj czy ciekaw uważał bym chciał za ojczyznę swą duszy, odpowiedziałbym, że pytanie to już dawno zostało rozstrzygnięte. Zawsze i zawsze za ojczyznę z wyboru uważać będę ten kraj, który ma radość w swej nazwie: Cieszyński".

Urodził się w Żyrardowie rodzinnym tkackiej z czeskim kolegią. Po studiach w Heidelbergu był referentem prasowym polskiego MSZ w Pradze, potem prowadził

kursy odwalowe w Żyrardowie, redagował "Nowe Drogi" oraz "Pielgrzymia Polskiego", pisał także książkę: "Mój Żyrardów", "Pięć wieków heretży", "Śląsk za Olz", "Księstwo nad Cieszyńską... Ostatnie wieki lańca, lecząc się pod opieką dr. Jana Kubisa, spędził w Cieszyńsku. Bywał tutaj od r. 1920, rozmawiał się z właścicielką w Wisłie, lecz siedział także z bystrzyckim fotografikiem Karolem

Matencioł, kawalek ziemi na... powiekszenie cmentarza. Toteż w ciężko doświadczonych ludziach pozostał smutek i żal. Stąd na przykład wyprawada pisarz głośnika lrykę religijną Jura Trzanoskiego z jego śpiewnika "Cithara Sanctorum". Przy tego typu umysłowości i uczuciowości ludu cieszyńskiego ona ma być nie mogła.

Obawiam się, że my Cieszyńscy chętnie przyjmujemy podobne orzeczenia za obiektywną prawdę. To, co u Hukli-Laskowskiego gorące od uczuć, od razu uwazamy za pewniki. Nieocierpnie natomiast przedreputujemy, ludy dochodzą na czyste zdania przerwne, odstawiając także kontrowersyjne cechy cieszyńskie. Lecz z wiary w wyjątkowość serca i umysłu, a także w losowe wydziedziczenie, jest blisko do mistycyzmu, to jest fatalizmu i bezradnego rozmarzania "nad rzekami Babitonu".

Obserwuje się pewnie znaki naszego schodzenia z poprzednich

szczytów, a także rodzaj apatii w Wisłach. Idzie z pewnością o ogólniejszy syndrom wychodzenia spod naskazów od skrzydła totalizmu. O trudności odnajdywania się i osadzenia. Jak tu przestawiam najrzadziej, zagospodarować, znaleźć w kimś i wychować spadkobiercę? I nie witać wolności zwadą i podzieleniem?

Hukli-Laskowski, spotkawszy w Wisłach starą babunię wyczytującą w pismo okultystyczne (jest taka tradycja wisłanska, warto by ją przypomnieć), dorztał tutaj szczególniejsze możliwości cieszyńskiej wyobraźni. "Człowiek jest tu głęboko religijny, ale religijność jego nie jest bierna. Nie jest to wiara w cudzą wiarę, ale pragnienie zrozumienia istoty bytu... Religijność Cieszyńska - wszystko jedno czy prawowierne kościelne, czy sekularna - jest usłownianem wyrażona poza zwąską natury. Co jest tam? Poza granicą bólu i rozkoszy, poza rubieżą światła wyznaczona linia i barwą?"

Ano, co tam jest?

Gość w dom

Kaleta na piechotę górą i dołem przez Zaolzie, aby docierać do duszy Cieszyńskimi i do specyfiki tej ziemi.

Ow Hukli-Laskowskiego Cieszyński okazał się "strasznie uproszczony i wyzyskiwany przez nigdy nie syte krzyżowców". To ślad płyną peanem jego cechy. Także ślad, że nieszczerda natura za swe skromne dary wymaga tu od niego bardzo trudnej pracy. Heł by zresztą strasznie szlachliwych śląskich pomorów, o których potem szła wiesć przez pokolenia. Nikt jakos z nim nie dzielił się chlebem, a dał nawyżej, jak zsiach-

NA PARYSKIM CMENTARZU PERE-LACHAISE

Miasto umarłych

Każdy cmentarz jest swoistym miastem umarłych. Miastem lub miejscem, jak kto woli. Jest to jednak miejsce, gdzie przynajmniej raz w roku, w okolicach Zaduszek, zjeżdżają żywi, by oddać hołd tym, których już nie ma wśród nas, którzy zamieszkałi w swoich "wiecznych" kwaterych pod numerem ostatnim - w miastach, miasteczkach lub wioskach, nawet - po prostu cmentarzach.

Cmentarz cmentarzowi nie równy, a jednak wszystkie te same role, wszystkie te napotkaliśmy i te najskromniejsze, napawają nas bolem i żalem, gdy właśnie ktoś z nam bliskich tam zamieszka.

Są jednak cmentarze - duże i słynne w świecie lub skromne, lecz

pełne niepowtarzalnego uroku, wkomponowane w krajobraz, które zmuszają nas masowo lub w pojedynkę do ich odwiedzin, nawet wtedy, gdy nie ma tam grobów najbliższych.

Do tych pierwszych niewątpliwie należy paryski cmentarz Pere-Lachaise. Być w Paryżu i nie odwiedzić tego cmentarza owsem można, ale wtedy nie w pełni "poznała się" to miasto, nie poznało się jego drugiego, podziemnego oblicza, tak samo monumentalnego, okazałego i nie-możliwego prawie do zwiedzenia.

Tak samo jak francuska metropolia, w trakcie zwiedzania fascynuje nas nekropolia (jedna z wielu słynnych) tego olbrzymiego miasta. I tutaj można porządnie się zmęczyć, przemierzając buławny i ulice brukowane, wspinając się w górę lub schodząc w dół i błądząc w poszukiwaniu tych, których nazwiska utrwaliła tu historia.

Pere-Lachaise rozciąga się na obszarze 47 hektarów, leży ten cmentarz na wzgórzu. Teren od roku 1626 należał do jezuitów. Nazwa wywodzi się od nazwiska ojca (Pere) La Chaise, spowiednika Ludwika XIV, któremu król nadał tę dobrą. W roku 1803 zarząd miasta nabył wzgórze, przeznaczając je na cmentarz. Plan wykonał A.T. Brongniard. Zmarłych grzebie się tu od roku 1804.

Aby tu się zorientować, aby znaleźć grób, który pragnie się odwiedzić, potrzebny jest po prostu plan cmentarza, podzielnego na dziesiątki z mnóstwem ulic mających swe nazwy, jak tamte ulice żywego ze murem cmentarnym, którego gwar stopniowo uciucha, jak idzie się w głąb miasta umarłych. Tutaj sformułowane "miasto umarłych" pasuje, jak ulał. Niektóre grobowce to istnie świątynie lub pałace, a jeszcze inne to niezaprzeczalne dzieła sztuki. Nic dziwnego, przecież wiele nagrobków zostało wykonanych przez

naprawdę najlepszych rzeźbiarzy francuskich XIX wieku. A nie tu pochowani artyści - pisarze, poeci, malarzy, rzeźbiarzy, ilu wybitnych naukowców, polityków - Francuzów i innych. Nie brak tu także Polaków - Jarosław Dąbrowski, Klementyna Hoffmanowa i inni. Najczęściej odwiedzany jest grobowiec Fryderyka Chopina, iatem zawsze tu leżą święte kwiaty. Tworzą pomnika Chopina jest Châserin. Pomnik, jego górna część, przedstawia Muze, która łamie lirę na znak głębokiej beznadziei. Tu można się uczyć historii cywilizacji XIX i XX wieku.

Większość tych grobowców lub nagrobków traktujemy jako interesujące obeliski zwiedzania. A przecież są to lub były dawniej także miejsca, które komuś sprawiały ból po odejściu najbliższych, zanim ci nie spoczęli tu lub gdzie indziej i nie stali się przyczyną bólu innych w ciągłym przemianach pokoleń...

Tekst i zdjęcia
KAZIMIERZ JAWORSKI

◆ Paryski cmentarz Pere-Lachaise.

Zdjęcia autor

KONTRWYWIAD NADAL SZUKA AGENTA

"Biała księga" opublikowana

Polski kontrwywiad nadal pracuje nad identyfikacją ewentualnych obcych agentów w strukturach władzy - poinformował szef MSW Zbigniew Siemiatkowski podczas prezentacji w Urzędzie Rady Ministrów "Białej księgi" - zbioru dokumentów sprawy oskarżeń wobec b. premiera Józefa Oleksego o rzekomo współpracę z rosyjskim wywiadem.

Były szef MSW Andrzej Milczanowski nie komentuje "Księgi", bo jej jeszcze nie zna; Lech Wałęsa zapowiada powrót do sprawy po wyborach.

Obelono tylko hipotezę, że "Olin" to Oleksy - stwierdził Siemiatkowski, dodając, że nadal trwa sprawdzanie, czy w strukturach władzy działa agent o tym kryptonimie. Na pytanie, kim jest "Olin", zarówno Siemiatkowski, jak i minister sprawiedliwości Leszek Kubicki oraz prowadzący śledztwo prok. Sławomir Gorzkiewicz odpowiedzieli zgodnie: "Nie wiem".

Według Kubickiego, "Biała księga" zawiera wszystkie dokumenty śledztwa w sprawie Oleksego. Zgodnie z zapowiedziami, wykreślono z niej fragmenty dotyczące bezpieczeństwa państwa, pozwalające na identyfikację pozyskanego do współpracy agenta rosyjskiego wywiadu oraz funkcjonariuszy polskich służb specjalnych, a także ewentualnie naruszające dobra osobiste osób występujących w sprawie. Siemiatkowski zapewnił, że publikacja "Księgi" nie narazi interesom pol-

skich służb specjalnych. Nakład "Białej księgi" wynosi 5 tys. egzemplarzy, z możliwością dodruku - podała Aleksandra Jankubowska, rzecznik rządu. Licząca 464 strony książkę wydało Centrum Informacyjne Rządu. We wtorek powinna się ona była pojawić w warszawskich księgarniach.

Milczanowski powiedział, że nie może komentować "Białej Księgi", ponieważ jej jeszcze nie zna. Zapowiedział jednak polemikę po zapoznaniu się z nią. "Uważam swoje postępowanie za zasadne, słuszne i celowe" - powtórzył. Zdaniem Lecha Wałęsy opublikowanie "Białej Księgi" "jest bez sensu i nic z tego nie wynika". "Chcę sobie mówić,

że oni są w porządku" - powiedział b. prezydent dodając, że do sprawy należał wrócić po wyborze "zrównoważonego politycznie parlamentu".

Oleksy, który zaczął karcić "Białą księgę" jest "prawie przekonany", iż po zakończeniu prac sejmowej komisji powzię Młczanowskiego do sedłu za naruszenie dóbr osobistych. Jego zdaniem z "Księgi" wynika expressis verbis, że "wielu asy polskiego wywiadu z udziałem pijanego Rosjнина przygotowało prowokację przeciw polskiemu premierowi". "To jest oś zbłądzący z nog. I ten obraz jest jasny. Jestem rozczarowany, bo nawet przewidywałem, że trzeba robić na jakimś poważnym poziomie" - stwierdził szef SdRP.

ODKRYCIE CHIŃSKICH I JAPONSKICH NAUKOWCÓW

Nie znana cywilizacja?

Zespół japońskich i chińskich archeologów odkrył w chińskiej prowincji Syczuan ślady starożytnej cywilizacji miejskiej - poinformowała japońska agencja Kyodo.

Zdaniem członków ekspedycji archeologicznej, odkrycie w Syczuanie potwierdza prawdopodobieństwo, że obok czterech najstarszych znanych cywilizacji - mezopotamskiej, egipskiej, doliny Indusu oraz chińskiej z okolic Żółtej Rzeki, istniała jeszcze jedna.

Pomiędzy pozostałościami dawnego zamku w pobliżu brzegu Jangcy, 90 km na południowy zachód od miasta Cheng-tu, archeolodzy odsłanili ślady kultury datowanej przy pomocy radiowęglu na 4,5 tys. lat. W obrębie murów znaleźli ślady ziemnej, trójstopniowej platformy długości 1100 m i szerokości 600 m, które wskazują na zaawansowane umiejętności i wiedzę techniczną ludu, który ją wybudował.

Zdaniem członków ekspedycji, odkrycie takiej platformy wskazuje, że musiał istnieć władca, który wykorzystywał ją do uroczystości politycznych i religijnych.

SMIERĆ I PAMIĘĆ KRÓLA

Poczucie tymczasowości i kruchości życia towarzyszyło ludzkości od najdawniejszych czasów. "Niesmiertelni" starożytni budowali piramidy i fundowali świątynie. W czasach nowożytnych powstawały piękne malowidła i okazałe nagrobki oraz pomniki. Siwytki "wybranców Boga" zwielokrotniali księżki, a wreszcie druk. Nie inaczej działo się w otoczeniu głów królewskich w czasach baroku.

Choroba i śmierć Zygmunta III Wazy w 1632 roku (od 1567 roku króla Polski, a od 1592 do 1599 r. króla Szwecji) zapisał w annałach Stanisław Radziwiłł, kanclerz wielki litewski "... około dziesięć lat w życiu urzędników koronnych i litewskich. Widzimy króla pozbawionego mowy, z wykorzystanymi z prawej strony ustami i unieruchomionym prawym okiem. Był to przejmujący a zarazem pełen zgromy widok. Król leżał na boku, był przewiązany przez pół długim, czerwonym, jedwabnym sznurem, by można go było łatwo unieść w górę; miał czarną jedwabną czapkę, leżał na wpeł uniesiony, by nie zakrzuszał się śnią... Stali przy nim je-

zuci, wolał do uszu, by pamiętać o Bogu (...). Po dwóch godzinach zamknięt oczu, przestał ciężko wdechować, tylko chłonął lekko powietrze przez otwarte usta (...). Nie było już nadziei, chyba tylko cud mógł go ocalić. Wszyscy rzewnie płakali. Byłi jednak i tacy (...), którzy śmiali się i żartowali mówiąc, że już go trupem czuć. Inni zaś dodawali, że król ma być rogiat duszę, która nie chce go opuścić".

Zwłoki królewskie odziane w piękne szaty i zaopatrzone w insygnia władzy składano na katafalku równie okazałe przybrany, w otoczeniu krzyża i lichtarza z zapalonymi świecami. Dekoracja ta nosiła nazwę castrum dolons (tj. przybytek smutku) i mieściła się w jednej z sal zamku warszawskiego.

Sama ceremonia pogrzebowa króla odbywała się później w Krakowie i połączona była z koronacją nowego króla. Orszak żałobny tworzyła najbliższa rodzina, duchowni, dostojnicy państwowi, szlachta oraz tłumy mieszczan. Na przodzie nieśli insygnia władzy królewskiej. Widok rozciągał się niezwykle pięknie, oddzielne stroje dygnitarzy, bo-

gacie dekoracje, czapki końskie dekorowane srebrem, kręgi zapalonych świec.

Trumną z ostatkami króla stawiano w centralnym punkcie katedry na katafalku. W czasie mszy żałobnej odbywał się ceremonialny niszczanie i rzucanie na ziemię oznak władzy urzędników koronnych i litewskich zmarłego króla. Na pogrzebie Zygmunta III i jego żony Konstancji, jak zapisał kanclerz wielki litewski

Po zakończeniu tej uroczystości poszliśmy z królem do grobowca i my wszyscy, senatorowie, krzymając liny spuściliśmy pod sklepienie napierw ciało króla, potem królowej i złożylimy je w kunsztownie ze stopu srebra z ołowiem zrobionych sarkofagach, umieszczonych tam u przodu. Następnie wszyscy obecni odpiewali Salve Regina, z całej rodziny jedynie król (Władysław IV) ronił obfite łzy, gdyż pozostałi króle-

Król umarł - niech żyje król!

Stanisław Radziwiłł "... po nabożeństwie przyma i inni biskupi odpiewali przy ciałach pieśni, po czym całą chorągiew królewską, którą w pochodzie niesiono za innymi, rzucano na ziemię i złamano drzewca. Król (Władysław IV) powstawszy ze swego krzesła, podniósł ją wysoko, a następnie wręczył hełmanowi koronnemu Konieczkowskiemu. Teraz marszałkowie jeden po drugim, le-mali łaski i mało brakowało, by ulamek nie uszkodził oka posłowi elekto-króla (Władysław IV) podkierowcy. Teraz marszałkowie jeden po drugim, le-mali łaski i mało brakowało, by ulamek nie uszkodził oka posłowi elekto-króla (Władysław IV) podkierowcy. Teraz marszałkowie jeden po drugim, le-mali łaski i mało brakowało, by ulamek nie uszkodził oka posłowi elekto-króla (Władysław IV) podkierowcy.

wicze (tj. Jan Kazimierz i Karol Ferdynand) nie płakali (...). Smutny obraz pogrzebu meksyjski już tego dnia za sobą".

Umarł król, niech żyje król! Po dwóch dniach Kraków rozbrzmiewał już tylko okrzykami radości, jako że w katedrze wawelskiej koronowano nowego króla, Władysława IV.

Władysław IV pozyskał popularność Polaków, gdy jeszcze jako król-wicz odziewał się "z polską" i mógł wyłącznie po polsku, w czym różnił się od swojego młodszego brata Jana Kazimierza, który długo popędniał w polszczyźnie błędy Władysława IV upamiętniając postać swego ojca - Zygmunta III Wazy - króla wojownika krzyża i miecza. Powstał po-

▲ Kolumna Zygmunta III, ztych W. Hondiusa z 1646 r.

myśl wzniesienia pomnika - tożsamość, rzecz w ówczesnej Europie nie-bywala. Król wykupił teren dawnej klasztoru Kларыск nieopodal Zamku Warszawskiego i - mimo sprzeciwu - nuncjusza papieskiego, kazał wybudować dotychczasowe zabudowania. Kolumna stanęła ostatecznie w 1644 roku. opr. (mro)

"Ta rana w sercu wciąż nas boli i zapomnieć nie pozwól".

Dnia 2. 11. mia została bolesna rocznica śmierci naszego Drogiego Syna, Męża i Ojca śp. WLADYSŁAWA HÓTY z Gutoń. Z zalem i bólem wspominają córki, żona i rodzice. C 32/217

KRONIKA LOZANINA

W głębokim smutku pograżeni zawiadamiamy krewnych i znajomych, że dnia 28. 10. 1996 zmarła w wieku 85 lat śp. OLGA ŻYLOWA z Orłowa-Łutyni. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w poniedziałek 4. 11. 1996 o godz. 15.00 z koscioła w Lutynie Dolnej. Zasmucona rodzina. 8-188

IMIENINY OBCHODZĄ: ALFONS, ALFONSZYNA, ANTONI, ANTONINA, AUGUST, AUGUSTA, GODZIMIR, GODZISZ, LUCYLLA, LUKASZ, SATURNIN, SATURNINA, URBAN, WOLFGANG, ŚTEPANKA, AURELIA; 1. 11. - ANDRZEJ, KONRADYN, KONRADYNA, SEWERYN, WARCISŁAW, WIKTORYNA, FELIX, DENISA

teatr

SCENA POLSKA - ORŁOWA: Gość oczekiwany (31. godz. 19.00, gr. BOP-1).

kina

ORŁOWA - Wszechwał: Inne tyczne szczyoty (31. 1. godz. 17.45, 20.00). KARWINA - Reflex: Dzień niepodległości (1. godz. 17.00, 20.00). Eks: Kamieniny most (31. 1. godz. 16.30, 19.00). Centrum: Quest: Pojedynek honoru (31. 1. godz. 17.45, 20.00). Biblioteka regionalna: Artkino: "Drakulowiny" (31. godz. 17.30). TRZYNIEC - Kosmos: Mission Impossible (31. 1. godz. 17.30, 20.00). HAWIERZÓW - Centrum: Tatus w spódnicy (31. 1. godz. 15.30). W labiryncie śmierci (31. 1. godz. 17.45, 20.00). Świt: Jak jajo jajku (31. 1. godz. 17.45, 20.00).

programy MOK

KINOKAWIARNA REFLEX w Karwinie - 31. 10. o godz. 19.00 "Wiosną jazzową". STARY KLASZTOR w Jabłonkowie - do 6. 11. br. X wystawa fotografii. MUZEUM HT I TRZYŃCIE - do 30. 11. wystawa pn. "Maski meksykańskie", otwarta od wtorku do piątku w godz. 9-16 i w soboty 9-13. MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ w Cz. Cieszyne - do 8. 12. br. trwa wystawa pn. "Świat modeli kolejowych"; wystawę zwiedzać można od wtorku do piątku w godz. 9-17, w soboty od 9 do 13 i w niedziele od 13 do 17. Bilety wstępu: dorośli - 10 koron, dzieci do lat 15 - 5 koron, rodzinne - 20 koron. Możliwość zakupu modeli. SALA WYSTAW "MUSEION" w Hawierzowie - do 18. 11. wystawa pn. "Bron Orientu". Otwarta: wtorek - piątek 9.00-17.00, sobota 9.00-13.00, niedziela 13.00-17.00. ZAMEK w Karwinie-Fryszacie

Z LISTÓW DO REDAKCJI

Udana wycieczka na Litwę

Po raz drugi grupa miłośników turystyki wyjechała w dniach 26-30 września br. na Litwę. Organizatorem tej wycieczki był panowie Józef Przywara z Komitetu Izby Pamięci Żwirki i Wigury przy MK PZKO w Cierlicku-Kosciółcu oraz Ryszard Supernak z bratniego Jastrzębia-Zdrój.

Trasa była bardzo urozniczona i atrakcyjna. Zwiedzano Święciany, miejsce urodzin bohatera wojny polsko- francuskiej Żwirki, a po drodze do Włna również miejsce urodzenia marszałka Józefa Piłsudskiego. Żuów.

Bawiąc na Litwie, na każdym kroku odnajdujemy polskie akcenty. Swobodnym symbolem jest wileński cmentarz "na Rossie". Tu odpoczywa matka Józefa Piłsudskiego oraz serce jej syna, tu spoczęli legioniści, polscy literaci (m. in. Władysław Wysocki) czy politycy. W samym Wilnie jest też budynec, w którym rozgrywa się akcja II części "Dziadek" Adama Mickiewicza, są domy, w których mieszkali Mickiewicz, Stanisław Moniuszko i inni... Wspomniany zabijakiem jest też często odwołany przez pielgrzymów z całego świata

SPRZEDAM TUCZNIKI

o wadze 120 - 150 kg. Cena 44 korony za kg. Zamówienia codziennie pod nr. tel. Ka - 461 08, Cz. Cieszyne - 593 21 w godz. od 17.00 do 20.00. C 22/907

o, o, o, o, o, o, o

OLBRACHCICE - Klub Seniora zaprasza na spotkanie w czwartek 31 bm. o godz. 17.00 do Domu PZKO. HAWIERZÓW-MIASTO - Klub Emerytów zaprasza na spotkanie klubowe w czwartek 31 bm. o godz. 18.00 do świetlicy przy ul. Matulka 2. CZ. CIESZYNE - Klub Propozycji zaprasza w czwartek 31 bm. o godz. 17.00 do Klubu PZKO przy ul. Bożka na "Spotkanie z pasjonatami" - panami Stanisławem Orszukiem i Oudem Santanusem. W programie wyświetlenie filmów wideo. HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE - Klub Seniora i Kobiety oraz Zarząd MK PZKO zapraszają członków i sympatyków na spotkanie we wtorek 5. 11. o godz. 18.00 do Domu PZKO. W programie: Promocja produktów "Magic Life International". Prelekcją jest pani dr Seifhanowa z

PRZEDSIĘBIORSTWO ELEKTROTURM HUCEDEK

Olbrachcice przymie elektryków do prac montażowych. Wymagane wykształcenie: mimm. zawodowe o kierunku elektro lub średnie wykształcenie, dobry stan zdrowotny (stwierdzony przez lekarza). Pismo z ogłoszenia prosimy kierować pod adresem: Elektrocentrum Hucedek, inż. Mieczysław Hucedek, Albrechtów, Stonawka 287, tel./fax: 094937 1027. AD-132

TV lokalna

28. kanał Premiera TV 1. - 7. 11. 1996, godz. 17 - 18 Program polski: - sylwetka pana Stanisława Krochmalnego ze Stonawy - inż. Karol Cieslar - kandydat na senatora - "Cudowny chleb" J. Ondrusza oraz wystawa "Karwińskie legendy w malarstwie, rysunkach i ilustracjach".

o, o, o, o, o, o, o

Były to spotkania i rozmowy przyjaciół-Polaków z Polakami. Były to też lekcje patriotyzmu na co dzień. Wycieczka była jak najbardziej udana i potrzebna. Nic więc dziwnego, że postanowiono wyjechać na Litwę ponownie - już w maju 1997 roku. Są też już pierwsze czynniki, a miejsca z pewnością nie zabraknie. JÓZEF KULA, Stańlewiec

Z ŻYCIA

Spotkanie z jubilatami

Podnóży i radośny nastrój panował w ub. piątek w Domu PZKO w Trzanowcach. Członkowie MK PZKO spotkali się tam z jubilatami, którzy w roku ubiegłym i bieżącym obchodzili swoje okrągłe i okrągłe urodziny. Prezes Kola, Stanisław Filipiec, powitał przedstawicieli ZG PZKO, Jerzego Czapę i Józefa Wierżogonę. Zyczenia jubilatom złożył sekretarz Kola, Otto Wojciech, dołączył do nich również prezes Czapę z piękną wazanką piersi i

TC 2:

8.00 Euronews, 8.45 Report, 9.30 Studio 8, 12.00 Euronews, 12.50 Polnolub, 13.40 Apog, 14.10 "Młaz za cztery" (film był.-austral.), 22), 15.45 Tajemnica sypialni (serial dot.), 16.38 Szkole goła, 16.45 Budy: HC Olinumac - HC Chemopetrol Litwów (ekstraliga hokeja), 19.50 Wczoroniem na ekranie, 19.53 Szczególnej dziesięć, 20.00 Czechostowadki tygodnik filmowy, 20.15 Czarnie owce, 20.35 AC Sparta Praga - AC Fiorentina (mecj rewanżowy 2 rundy PZP), 23.40 Interpretacja, 1.10 Aktualności TVS

PREMIERA TV:

7.00 Programy regionalne, 8.00 Czeskiy z Olga, 8.10 Telezakupy, 8.20 "Pierwsza pomoc" (serial), 8.45 "Cagny i Lacey" (serial), 9.35 Akta, 9.50 "Edera" (serial), 11.20 Telezakupy, 11.30 Pyryna z kapelusza (telefilm), 12.15 V.I.P. - wpływowe osoby, 12.29 Ranka przy zrodle (pr. muzyczne-rozwytkowy), 12.50 O (zmyślone z Karlem Cerchem, 13.19 Program Miru Wszechświat, 13.35 S.O.S., 18.35 "Pierwsza pomoc" (serial), 19.50 Czeskiy z Olga, 17.00 Programy regionalne, 18.00 Terno, 18.19 "Cagny i Lacey" (serial), 18.00 Dziennik, pogoda, 19.20 Akta, 19.35 "Zwierzęta basenu Morza Śródziemnego" (dokument przyrodniczy), 20.09 "Ryba dla człowieka" (komedia czeńska), 21.20 Akta plus, 21.50 "Przależność domu Mandor" (film czeński), 23.40 Aktualności dot., 23.50 "Rzeka nadziei" (serial), 0.40 Telezakupy

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 31 PAŹDZIERNIKA

NOVA: 6.00 Śniadania z Nową, 8.30 "Zachowana para" (komedia USA), 10.10 "W cieniu wulkanu" (film USA), 12.00 "Melrose Place II" (serial), 13.00 "M.A.S.H." (serial), 13.25 "Młodzi i niepokojeni" (serial), 14.10 "Tak płynie czas" (serial), 14.55 "Helena i jej chłopcy" (serial), 16.25 "MacGyver" (serial), 16.25 "Szczęśliwy Luke" (serial), 17.28 "Akta X" (serial), 18.15 Zaryzykuj (teleturniej), 18.45 Karuzela (teleturniej), 19.20 Prognoza pogody, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 "Dalia" (serial), 20.50 Nowe Bingo, 21.55 "M.A.S.H." (serial), 22.20 Własnó dzid, 22.25 "Porwanie prezidenta" (thriller amerykan), 0.20 "Dzienniki czerwonych partiofelców" (serial)

CZEŚKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 31 PAŹDZIERNIKA

NOVA: 6.00 Śniadania z Nową, 8.30 "Dalia" (serial), 9.20 "Młowa ciela" (serial dot.), 11.16 "Kobieta na gzymsie" (film USA), 11.46 Sportbural, 12.20 "Melrose Place II" (serial), 13.10 "M.A.S.H." (serial), 13.38 "Młodzi i niepokojeni" (serial), 14.15 "Tak płynie czas" (serial), 15.00 "Helena i jej chłopcy" (serial), 15.25 "MacGyver" (serial), 16.25 FC Petra Dronowce - FC Kaucauk Opa (liga piłkarska), 18.20 Zaryzykuj (teleturniej), 18.45 Karuzela (teleturniej), 19.20 Prognoza pogody, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 "Bohaterom mimo woli" (komedia USA), 22.05 Własnó dzid, 22.10 "Po tamtej stronie" (serial), 23.00 Tabu, 23.45 "Ludzie pod schodami" (horror USA), 1.25 Eryczynie fanazje "Playboya".

TC 1:

8.00 Studio 6, 8.30 Obiektyw, 9.00 Wiadomości, 9.05 Mrs. - maxi, 9.55 "Taksówka" (serial), 10.45 Władza (teleturniej), 11.25 Gorul, 11.40 Świat bez granic, 12.00 Wiadomości, 12.05 Kultura '96, 12.20 Odszwercodzenia, 12.30 Klub Seniora, 13.00 Znowu "Na Włochow" (serial dot.), 13.40 Poradnik obywatelski, 14.00 Odysja Coasttuna, 14.55 Spiewnik domowy, 15.00 "Dobrocielo sprawio wodnistu" (baletka), 16.00 Wiadomości, 16.05 "Nowe przygody Czarnego Poronu" (serial), 16.55 Aerobik z Barą, 17.00 Magion, 17.50 Wieczornika, 18.00 Prognoza pogody, 18.05 Report, 18.20 "Okavango" (serial), 19.10 Wieczornika, 19.30 Władzarna, pogoda, 19.55 Branku, punkty, sekundy, 20.00 "Stal przy kasa" (komedia czeńska), 21.45 Tacy byliśmy, dobrzy rodzicy, 22.19 Wiadomości, 22.20 "Hunter II" (serial), 23.10 "Baski i nadza koron królóweloch" (film dot.), 23.55 Magazyn politycy, 0.15 "Dyango" (western włoski)

TC 2:

8.00 Euronews, 8.45 Report, 9.30 Studio 8, 12.00 Euronews, 12.50 Polnolub, 13.40 Apog, 14.10 "Młaz za cztery" (film był.-austral.), 22), 15.45 Tajemnica sypialni (serial dot.), 16.38 Szkole goła, 16.45 Budy: HC Olinumac - HC Chemopetrol Litwów (ekstraliga hokeja), 19.50 Wczoroniem na ekranie, 19.53 Szczególnej dziesięć, 20.00 Czechostowadki tygodnik filmowy, 20.15 Czarnie owce, 20.35 AC Sparta Praga - AC Fiorentina (mecj rewanżowy 2 rundy PZP), 23.40 Interpretacja, 1.10 Aktualności TVS

PREMIERA TV:

7.00 Programy regionalne, 8.00 Czeskiy z Olga, 8.10 Telezakupy, 8.20 "Pierwsza pomoc" (serial), 8.45 "Cagny i Lacey" (serial), 9.35 Akta, 9.50 "Edera" (serial), 11.20 Telezakupy, 11.30 Pyryna z kapelusza (telefilm), 12.15 V.I.P. - wpływowe osoby, 12.29 Ranka przy zrodle (pr. muzyczne-rozwytkowy), 12.50 O (zmyślone z Karlem Cerchem, 13.19 Program Miru Wszechświat, 13.35 S.O.S., 18.35 "Pierwsza pomoc" (serial), 19.50 Czeskiy z Olga, 17.00 Programy regionalne, 18.00 Terno, 18.19 "Cagny i Lacey" (serial), 18.00 Dziennik, pogoda, 19.20 Akta, 19.35 "Zwierzęta basenu Morza Śródziemnego" (dokument przyrodniczy), 20.09 "Ryba dla człowieka" (komedia czeńska), 21.20 Akta plus, 21.50 "Przależność domu Mandor" (film czeński), 23.40 Aktualności dot., 23.50 "Rzeka nadziei" (serial), 0.40 Telezakupy

PIĄTEK 1 LISTOPADA

NOVA: 6.00 Śniadania z Nową, 8.30 "Dalia" (serial), 9.20 "Młowa ciela" (serial dot.), 11.16 "Kobieta na gzymsie" (film USA), 11.46 Sportbural, 12.20 "Melrose Place II" (serial), 13.10 "M.A.S.H." (serial), 13.38 "Młodzi i niepokojeni" (serial), 14.15 "Tak płynie czas" (serial), 15.00 "Helena i jej chłopcy" (serial), 15.25 "MacGyver" (serial), 16.25 FC Petra Dronowce - FC Kaucauk Opa (liga piłkarska), 18.20 Zaryzykuj (teleturniej), 18.45 Karuzela (teleturniej), 19.20 Prognoza pogody, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 "Bohaterom mimo woli" (komedia USA), 22.05 Własnó dzid, 22.10 "Po tamtej stronie" (serial), 23.00 Tabu, 23.45 "Ludzie pod schodami" (horror USA), 1.25 Eryczynie fanazje "Playboya".

TC 1:

8.00 Studio 6, 8.30 "Sezynie, otworz się" (serial), 8.00 Wiadomości, 9.05 Magion, 9.55 Spiewnik domowy, 10.00 "Dzienniki Marim Tomsa" (serial), 11.10 Arena, 11.40 Świat bez granic, 12.00 Wiadomości, 12.05 Powstania, 12.10 "Na ulach nauki" (serial dot.), 12.55 TV-shop, 13.10 Czarnie owce, 13.30 "Tajemnica kształtów" (serial dot.), 14.00 "Ratuj się, kto możesz" (serial dot.), 14.10 Piramida (teleturniej), 14.40 Spędzając gwiazde Antonina Merkosa, 15.05 Odszwercodzenia, 15.15 "Okavango" (serial), 16.00 Wiadomości, 16.05 Klucz ekstra, 16.35 "Głiny" (serial), 17.00 Oaza, 17.50 Wieczornika, 18.00 Prognoza pogody, 18.05 Report, 18.15 "Europejskie klejnoty przyrody" (serial dokumentalny), 19.10 Wieczornika, 19.20 Polska RC, 19.30 Władzarna, pogoda, 19.55 Branku, punkty, sekundy, 20.00 Nie zastanawiaj się i kręć (z domowej wideokei), 20.25 "Doktor Quim" (serial), 21.15 "Serce Joshua" (film USA), 22.50 Wiadomości, 23.50 "Ludzie godni szacunku" (film włoski), 0.35 "Bytkawiczki" (serial), 1.35 "21".

TC 2:

8.00 Euronews, 8.45 Report, 9.30 Studio 8, 12.00 Euronews, 14.55 "Legende teczki" (film podróżniczy, 14), 15.45 "Złoci gigan" (serial muz.), 18.10 County graboza, 18.55 "60", 18.90 Trudni plus, 17.15 "Dojła stelnka" (film austral.), 18.45 Wczoroniem na ekranie, 18.50 Kinobus '96, 19.20 Nowe książki, 19.30 OK pop, 19.52 Szczesliwych dowcip, 20.00 Te najlupsze z Waszy, 20.29 "San Jirisk", 20.45 "Przależność domu Mandor" (film czeński), 12.45 "Przależność domu Mandor" (film czeński), 14.35 S.O.S., 18.25 "Pierwsza pomoc" (serial), 18.50 Czeskiy z Olga, 17.00 Programy regionalne, 18.00 Terno, 18.10 "Cagny i Lacey" (serial), 18.00 Dziennik, pogoda, 19.20 Akta, 19.35 "Zwierzęta basenu Morza Śródziemnego" (dok. przyrod.), 20.00 "Kuba Rozpruwacz" (film był.), 21.21, 21.45 "Beltonowa walka" (thriller USA), 23.20 Aktualności dot., 23.20 "Ekstaza" (film erot.), 0.45 Telezakupy

PREMIERA TV:

7.00 Programy regionalne, 8.00 Czeskiy z Olga, 8.10 Telezakupy, 8.20 "Pierwsza pomoc" (serial), 8.45 "Cagny i Lacey" (serial), 9.35 Akta, 9.50 "Edera" (serial), 11.20 Telezakupy, 11.30 Pyryna z kapelusza (telefilm), 12.15 V.I.P. - wpływowe osoby, 12.29 Ranka przy zrodle (pr. muzyczne-rozwytkowy), 12.50 O (zmyślone z Karlem Cerchem, 13.19 Program Miru Wszechświat, 13.35 S.O.S., 18.35 "Pierwsza pomoc" (serial), 19.50 Czeskiy z Olga, 17.00 Programy regionalne, 18.00 Terno, 18.10 "Cagny i Lacey" (serial), 18.00 Dziennik, pogoda, 19.20 Akta, 19.35 "Zwierzęta basenu Morza Śródziemnego" (dok. przyrod.), 20.00 "Kuba Rozpruwacz" (film był.), 21.21, 21.45 "Beltonowa walka" (thriller USA), 23.20 Aktualności dot., 23.20 "Ekstaza" (film erot.), 0.45 Telezakupy

CZWARTEK 31 PAŹDZIERNIKA

PROGRAM 1: 6.00 Kawa czy herbata?, 8.00 "Moda na sukces" (serial), 8.20 Muzyczna Jedynka non stop, 8.30 Wiadomości, 8.40 Legendy szkolke, 8.55 Opowiesci o... Piasta do zębów, 9.05 Gumnastyka budo i jyzyka, 9.15 Mama: ja i ja (dla mamy i 3-latka), 9.30 Domowe przedszkole, 9.55 Porozmawiamy o dzieciach, 10.00 "Cagny i Lacey" (serial), 11.00 Gotowanie na ekranie (magazyn kulinarny), 11.15 Zwłone pogotowie, 11.25 Mala, wielka, niesobsta kula: "Daleko to, czy blisko..."

11.45 Windy lifts

12.00 Wiadomości, 12.10 Agrobiznes (rozmowy pr. inf.), 12.20 Magazyn Motowal, 12.40 Indeks (magazyn finansowy), 13.05 Filmido (magazyn filmowy), 13.25 Tak jest wina, 13.50 Cielo i wyobraźnia. Byc kobieta, 14.10 Blues rock guitar (nauka gry na gitarze), 14.20 Joystick (mag. gier komputerowych), 14.30 Jedni nie Odrod, to co? (teleturniej), 14.50 Program dnia, 15.00 Wiadomości, 15.10 Sinal ze siodo (pr. literacki), 15.30 "Różowa pantera" (serial am.), 16.00 "Święta Dziedzi Gór" (reperiaz), 16.25 Muzyka (j. angulski dla dzieci)

Ciąg dalszy na str. 6

GŁOS LUDU

709 29 Ostrowa, P.O. Box 29, Niewidzka 3. Gazeta Polaków w Republice Czeskiej. W wydawnictwie "Olza", ul. Hilami 3, Cz. Cieszyne, wydawca Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC. Redaguje kolegium. Redaktor naczelny Władysław Bialo, zastępcy red. naczynego Henryk Bräm, Bogusław Krzyżanek. Adres redakcji: Władysław Bialo, zastępcy red. naczynego Henryk Bräm, Bogusław Krzyżanek. Adres redakcji: Władysław Bialo, zastępcy red. naczynego Henryk Bräm, Bogusław Krzyżanek. Adres redakcji: Władysław Bialo, zastępcy red. naczynego Henryk Bräm, Bogusław Krzyżanek.

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej. W wydawnictwie "Olza", ul. Hilami 3, Cz. Cieszyne, wydawca Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC. Redaguje kolegium. Redaktor naczelny Władysław Bialo, zastępcy red. naczynego Henryk Bräm, Bogusław Krzyżanek. Adres redakcji: Władysław Bialo, zastępcy red. naczynego Henryk Bräm, Bogusław Krzyżanek. Adres redakcji: Władysław Bialo, zastępcy red. naczynego Henryk Bräm, Bogusław Krzyżanek.

Dotychczasowe ze str. 3

- 16.30 Magazyn Muzyczny Jedynki
17.00 Teleexpress
17.25 "Kasa i Alca" (serial)
18.00 Fimido
18.30 Credo (magazyn kulturalny)
19.00 Wideo: "Karolina i jej przypisy"
19.30 "Morderstwo" (serial)
20.10 "Wodociąg" (serial)
21.06 Czas na dokument "Ze światem" (film dok.)
21.30 Publicystyka kulturalna
21.50 W centrum uwagi
22.20 Dariusz rzadowy
22.30 Papaz (tygodnik kulturalny)
23.00 Wiedomości
23.10 Profesjonalista
23.45 "Sezale" (film polski)
1.20 "Roberto Rossini - Prometeusz czy trapiacz?" (film dok.)

- PROGRAM 2:
7.00 Panorama
7.05 Sport telegram
7.10 Poranny magazyn Dwójki
7.58 Akademia zdrowa Dwójki
8.00 Program lokalny
8.30 "Dziś i jutro" (serial)
9.00 Świat wokół
9.30 "Materiała - inna planeta" (serial dok.)
10.00 Klub pana Rybaka (film dla dzieci)
10.25 "Pan Magoo" (serial anim.)
10.30 TV - moto sport
11.00 "Był sobie mur" (film dok.)
11.36 "To jest taka szkoła" (reportaż)
12.00 "The Full Moon Show" (serial muzyczny)
12.05 "Kłopoty" (serial)
14.16 Muzyczne wiadomości Dwójki
14.25 Ciepło
15.00 "Słońce-lowca przyspód" (serial anim.)
15.25 Akademia zdrowa Dwójki
15.35 Apetyt na zdrowie
16.00 Panorama
16.10 Za meła
16.30 5 + 5 - Wygrajmy razem (teleturniej)
17.00 Polaków portret własny
17.05 Program lokalny
18.00 Panorama
18.10 Program lokalny
18.15 Jeden z dziesięciu (teleturniej)
19.05 Będz zmuszczona
20.30 Klub Pana Rybaka (film dla dzieci)
20.40 Adwersarium - sztuka władzy: Kobiety i polityka (pr. public.)
21.00 Panorama
21.30 Sport telegram
21.35 Halo weekend
21.45 Serial fabularny
22.40 Spotkania z Leszkiem Kołakowskim: O odpowiedzialności zbiorowej
22.55 Epitafia polskie
24.00 Panorama
0.18 XVII Przegląd Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu

- PROGRAM 3:
6.00 "Król Artur i Rycerze Okrągłego Stołu" (serial anim.)
6.30 "Zwierzęta z pięcioletniego lasu" (serial)
7.00 TV Polonia
8.40 Lista przebojów
9.00 Poranek z TV Katowice
11.00 Program dla
11.06 "Gazda z Dabnie" (serial)
12.00 Aktualności
12.06 "Dziękuję" (serial)
12.55 "Papa Wojtyła" (serial dok.)
13.45 "Ciepły anioł - powrót z nieba" (serial dok.)
14.20 Rock kwadrans
14.30 Zagadka (teleturniej)
15.00 Aktualności
15.05 Program dla
15.10 "Szmacianki" (serial anim.)
15.25 Roger Odzianka (serial anim.)
15.30 "Pechowa rozdanie" (serial anim.)
15.55 "Klasyka wykładu" (serial)
16.30 Dół w Telewizji
16.45 Kinoterapia
17.00 Lancet (magazyn medyczny)
17.30 Dobrodzień Choracy (teleturniej)
17.50 Portret malarza
18.00 Panorama
18.10 Aktualności
18.30 "Mama Celeste" (serial)
18.15 Węzdrz z TV Katowice
19.46 Gość dnia
20.00 "Metoda profesora Simona" (serial)
21.45 Promocja Telewizji
21.50 Program na piątek
22.00 Aktualności
22.15 "Tulipan" (serial)
22.15 Awangarda Andrzej Szewczyka
23.45 Sławomir
1.15 Reportaż
3.00 Film dokumentalny
1.00 "Zakręty historyczne" (serial dok.)
1.30 "To jest horror" (serial dokumentalny)
2.00 "Powrót z zagaja" (rozdziałowa)
3.00 "Złoty" (film anim.)
5.00 "Czarowni karcz" (serial)
5.30 Lancet (magazyn medyczny)

- POLSAT:
6.00 "Starely i Much" (serial)
7.00 Poranek z Polsatem
7.55 Poranne informacje
8.00 Polityczne grafi
8.15 Klub Fitness Woman
8.30 "Czarodziejka z księżycy" (serial anim.)
9.00 "MacGyver" (serial)
10.00 "Zar miodoci" (serial)
11.00 "Arnold" (serial)
12.00 Jesteśmy (magazyn relacyjny)
12.20 Co jest grane" (pr. dla dzieci)
13.00 P.M.A.M. G.R.A.M.Y.
14.00 Motowadomości
14.30 LIT. JOURNAL (magazyn mody)
15.00 HALOGRAFIY
15.20 YeYeYe
15.30 "Ułożony" (serial anim.)
16.00 Informacje
16.15 Nie tylko dla dam
16.46 Portret pamieciowy
17.00 Wiedomości
17.40 "Szaryty" (serial)
18.10 "Świat według Bundy" (serial)
18.40 Mówi zdemom (komediant polski)
18.45 Mówi zdemom (komediant polski)
18.50 "Drużyna A" (serial)
19.50 Loosovana Lotto
20.00 "Niesztaszony" (serial)
21.00 "Starely i Much" (film USA)
22.00 Informacje i biznes
22.20 Polityczne grafi
23.30 "Ubo San Francisco" (serial)
23.30 Szuka informację
23.55 4x4 (magazyn motoryzacyjny)
0.30 "Zar miodoci" (serial)

PIĄTEK 1 LISTOPADA

- PROGRAM 1:
7.00 Program dla
7.05 Reportaż
7.40 "Niesiona zarnka piasku" (film przyrod.)
8.06 "Czy warto żyć dla Polski" (reportaż)
8.30 Wiedomości
8.40 "Piaski" (film polski)
8.54 Chór "Alia Polacca" (koncert)
10.10 "Dama Kameliowa" (film USA)
10.12 "Romanowowie Miłokaj i Aleksandra" (film dok.)
12.00 Raporty
12.30 Impresje "Adagio Cantabile" T. Albiniego
13.00 Wiedomości
13.10 "Wodociąg" (reportaż)
13.25 "Lato pingwinów" (film przyrodniczy)
14.20 "Wędrowni" (impresja poet. dla dzieci)
14.35 "Reportaż i koncertu dzieci z poznających się muzyków"
15.00 Wiedomości
15.10 "Zimowe cmentarze" (pr. dok.)
15.35 Credo (magazyn kulturalny)
15.55 Jada (wspomnienie o J. Smorawskiej)
16.10 "Nieszane kraj Warszawy" (film dok.)
16.50 Impresje: Franciszek Schubert - "Ave Maria"
17.00 Teleexpress
17.15 "Mortyrya i tarantol" (film hiszpański)
18.00 Wiedomości: Legenda i nauka
19.30 Wiedomości
20.00 "Wraz Radetzyego" (film austriacko-niemiecki)
22.00 "Romanowowie Miłokaj i Aleksandra" (film dok.)
23.00 Impresje "Lacina" (W.A. Mozarta)
23.06 "Przyjęcie" (wspomnienie o J. Smorawskiej)
23.26 Bellady jazzowe "Trio Charlie Mariano"
24.00 "Będz konca" (film polski)
1.40 Czy warto żyć dla Polski
2.05 Impresje "Jesieli" z koncertu "Pory Roku" A. Wiedłogę

- PROGRAM 2:
7.00 "Maza Es-dur" Stanisława Moniuszki
7.35 "Metropolia dla" (film dok.)
8.06 "Sposób na dziewczyny" (film duński)
8.24 Powiatne
8.30 Program lokalny
9.30 "Wąpłona jerozolimka" (film dok.)
10.16 Piotr Trzaskalski: "Serce dzwono" (premiera)
11.00 "Nm będz za późno" (film dok.)
12.00 "Aleksander Welki" (film USA)
14.20 "Meksyk - Święto Zmarłych" (film dok.)
14.50 "Łostri rodzime" (wideoalbum obywatelski)
15.10 "Pozegnania" (film polski)
15.40 Ogród sztuk. Pamięć - obcość
17.20 Jazz Jamboree '96 (koncert pierwsza Linia Armstronga, Clifford Brown i Miles Davis)
18.10 Program lokalny
18.20 "W labiryncie pamięci" (film dok.)
19.00 Tele Wiedomości: Peter Greenaway
19.35 Paragon (quiz dla młodzieży)
20.00 XI Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy w m. Winiawskiego (Yehudi Menuhin)
21.00 Panorama
21.30 "Pamiętam" (pr. poetycki)
22.00 "Hendenburg" (film USA)
24.00 Panorama
0.10 "Wielcy neobsoni" (koncert)

- PROGRAM 3:
6.00 "Sorety" (serial)
6.30 "Davy Crockett" (serial)
7.00 TV Polonia
8.00 "Dół i wiośny" (serial anim.)
11.00 Cmentarz Łuczacki (reportaż)
12.00 Aktualności
12.06 "Wypsy nad chmurami" (film dok.)
12.30 Wiedomości o Jerzym Kutuźcu
13.45 "Przygoda o Bolewicy" (film dok.)
14.20 Wiedomości o Bogusławie Kobielu
15.00 Aktualności
15.05 Program dla
15.10 "O pięknym imieniu do herbaty" (film anim.)
15.35 "Strasznie się jebał" (film fab.)
16.00 "Podchodni" (serial)
16.30 Spotkanie z Michałem Baniasiem
17.00 Wiedomości o Alfredzie Szklarzu
17.30 Studio pod bukiem
17.45 Aktualności
17.50 Godzina
18.00 Panorama
18.10 Aktualności
18.30 "Mama Celeste" (telenowela)
19.15 Węzdrz z TV Katowice
19.46 Wiedomości o Jerzym Ziętli
20.00 Kolekcja nagrań Herberta von Karajana: "Requiem" Wolfganga A. Mozarta w wersji wiedeńskiej i berlińskiej
20.55 "Matka Teresa z Kalkuty" (film dok.)
21.45 Miniatyry muzyczne
21.50 Program na sobotę
22.00 Aktualności
22.15 "Zagadka historycznego calum" (film dok.)
24.00 Noc z TV Katowice
2.00 "Specjalista" (serial)
3.30 "Przyrząd na nieszczęśliwca" (film USA)
5.00 "Poza rok 2000" (serial popularnonaukowy)

- POLSAT:
6.00 "Niesztaszony" (serial)
7.00 Poranek z Polsatem
7.55 Poranne informacje
8.00 Polityczne grafi
8.15 Klub Fitness Woman
8.30 "Czarodziejka z księżycy" (serial anim.)
9.00 "MacGyver" (serial)
10.00 "Zar miodoci" (serial)
11.00 "Arnold" (serial)
12.00 Jesteśmy (magazyn relacyjny)
12.20 Co jest grane" (pr. dla dzieci)
13.00 P.M.A.M. G.R.A.M.Y.
14.00 Motowadomości
14.30 LIT. JOURNAL (magazyn mody)
15.00 HALOGRAFIY
15.20 YeYeYe
15.30 "Ułożony" (serial anim.)
16.00 Informacje
16.15 Nie tylko dla dam
16.46 Portret pamieciowy
17.00 Wiedomości
17.40 "Szaryty" (serial)
18.10 "Świat według Bundy" (serial)
18.40 Mówi zdemom (komediant polski)
18.45 Mówi zdemom (komediant polski)
18.50 "Drużyna A" (serial)
19.50 Loosovana Lotto
20.00 "Niesztaszony" (serial)
21.00 "Starely i Much" (film USA)
22.00 Informacje i biznes
22.20 Polityczne grafi
23.30 "Ubo San Francisco" (serial)
23.30 Szuka informację
23.55 4x4 (magazyn motoryzacyjny)
0.30 "Zar miodoci" (serial)

FK HOLICE JUŻ MISTRZEM JESIENI ● REMISY SIĘDMIU CZŁOWEKÓW DRUŻYN

Korzyści z ligowych rezerw...

Wspodniak 13. kolejki piłkarskiej dwuletni były remisy aż siedmiu człowieków drużyn...

BYSTRZYCA - SŁEZAN F-M 4:1 (1:1). Już 10 min. minucie...

Zalicz czy nie? ● PIŁKARZE REZERW HCB KARWINA I SKI...

W ramach wspomnianego turnieju karwinicy m. in. wygrali z Estonią 18:17...

W meczach wspomnianego turnieju karwinicy m. in. wygrali z Estonią 18:17...

"5" DLA OROLIAN ● MATRICK SKRŁI ● "SAMOBÓI" ŚTRBKI ● WIERZNIOWICE GÓRA

Kalejdoskop śląskiego futbolu

● MISTRZOSTWA ŚZF: Dzielonowice - Muglinów 2:1 (0:1). Szczelawie, niemieckie zwycięstwo...

● KLASA: Odrzyżyno - CSAD 3:1 (2:0). Haverzawa zwyciężyła...

rozymi Nawitka) 0:1. 47. - Kabeleż (z rzutu wolnego) 1:1. 56. Nawitki (wzrost z wolnego) 1:2. 82. - Sehnal (z dobitku po strzale Masara) 1:3. 78. min. - ponownie Maslar (po solowej akcji) 2:3...

Hokej w ekspresowym tempie

● LIGA HOKEJA zakończyła I serię 13 spotkań, po której z przewagą 85 punktów prowadzi Kauczuk Kralupy...

● KLASA: TRZEBICZ - HAWERZAWA 2:3 (2:1, 0:2). Po ostatnich meczach nastąpiło nie spodziewane...

● KLASA: Odrzyżyno - CSAD 3:1 (2:0). Haverzawa zwyciężyła...

● KLASA: Odrzyżyno - CSAD 3:1 (2:0). Haverzawa zwyciężyła...

● KLASA: Odrzyżyno - CSAD 3:1 (2:0). Haverzawa zwyciężyła...

● KLASA: Odrzyżyno - CSAD 3:1 (2:0). Haverzawa zwyciężyła...

● KLASA: Odrzyżyno - CSAD 3:1 (2:0). Haverzawa zwyciężyła...

● KLASA: Odrzyżyno - CSAD 3:1 (2:0). Haverzawa zwyciężyła...

rzutu wolnego obok muru. W II połowie gola wydatko...

Łokaty: po 13 kol.: 1. Kralupy 22 pkt., Liberec (3), 3. Beroun (2) po 17... 9. Haverzawa 12. H. Brod (14), 13. Karwina 14. Ujście po 14 pkt. Wczoraj rozegrano kolejne spotkanie.

Kto pokonał HCO?

● KLASA HOKEJA: TRZEBICZ - HAWERZAWA 2:3 (2:1, 0:2). Po ostatnich meczach nastąpiło nie spodziewane...

W 12 min. objął gospodarstwo prowadzenie, lecz w 22 min. Kunkewicz (w sędziw) wyrównał na 1:1. Taki stan utrzymał się aż do 6 minut...

W 12 min. objął gospodarstwo prowadzenie, lecz w 22 min. Kunkewicz (w sędziw) wyrównał na 1:1. Taki stan utrzymał się aż do 6 minut...

W 12 min. objął gospodarstwo prowadzenie, lecz w 22 min. Kunkewicz (w sędziw) wyrównał na 1:1. Taki stan utrzymał się aż do 6 minut...

W 12 min. objął gospodarstwo prowadzenie, lecz w 22 min. Kunkewicz (w sędziw) wyrównał na 1:1. Taki stan utrzymał się aż do 6 minut...

W 12 min. objął gospodarstwo prowadzenie, lecz w 22 min. Kunkewicz (w sędziw) wyrównał na 1:1. Taki stan utrzymał się aż do 6 minut...